

L.O.P.P.

W

WOJEWÓDZTWIE

BIĄŁOSTOCKIM

W ROKU 1937

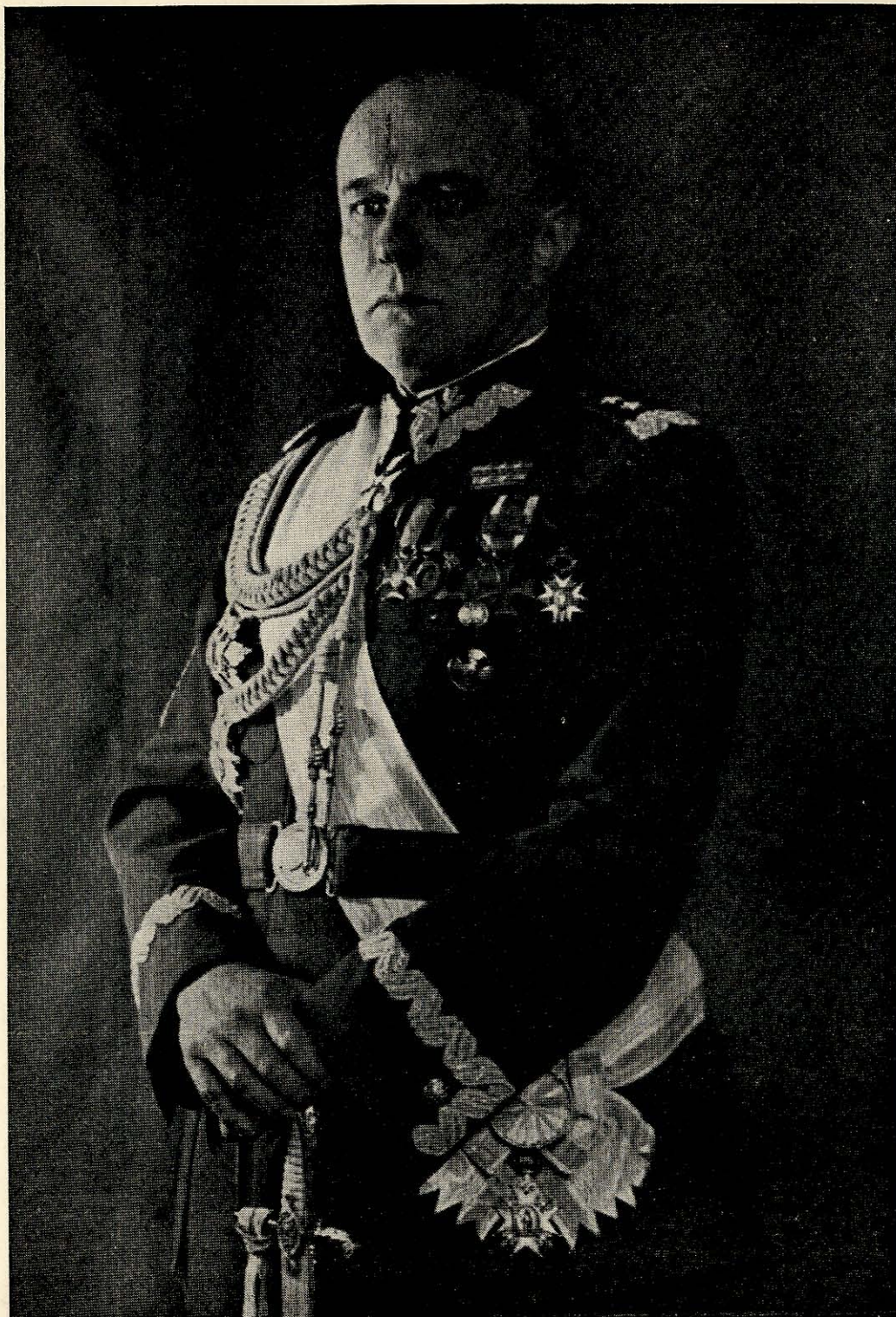
**„Zorganizowanym i przygotowanym
do obrony przeciwlotniczo-gazowej
nic grozić nie będzie”.**

**Pierwszy Marszałek Polski
Józef Piłsudski**

355.58:061.2 L.O.P.P. [438] 1918-1939" 1 Reg.

Losie obywateli zorganizowanych w Okręgu L.O.P.P.
jest następstwem erozji czasu przez społeczeństwo
najwładztwa Białostockiego koniecznie roku-
słony polskiego latnictwa i ochrony poszczególnego
-gorszej. Niechaj w roku kalendarzowym pod sztandarami
L. O. P. P. zbuduje się całe świadome społeczeństwo
kon spoleczności i pomocy. Władzom i Naczelniczemu
" podnieść Polskę wamy!"
9.V. 1938r. *Jwi. Leon Berbecki*
gen. 777.

PREZES ZARZĄDU GŁÓWNEGO L.O.P.P.
GENERAŁ DYWIZJI INŻ. LEON BERBECKI

Liga Obrony Powietrznej i Przeciwigazowej, instytucja wyzszej użyteczności publicznej — szkoli i uświadamia ludność w opl, zaopatrjuje w sprzęt oplg, buduje urządzenia ochronne, buduje lotniska, funduje samoloty, szkoli pilotów, popiera modelarstwo i szybownictwo, popiera sport balonowy i spadochronowy, oraz subsydiuje prace naukowe i doświadczalne we wszystkich tych działach.

Dorobek Ligi za czas ubiegły wyraża się w sumie 61.483.000 zł., 1.632.000 członków LOPP, 120.000 wyszkolonych komendantów opl domów (bloków), oraz szeregiem prac innych, związanych z obroną kraju.

Pan Prezydent Rzeczypospolitej, Najwyższy Protektor Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwigazowej, wyraził w b. r. Zarządowi Głównemu LOPP Swoje uznanie za dokonane prace i podkreślił, że sprawy Ligi, ze względu na ich charakter, są Mu zawsze szczególnie bliskie.

Słowa uznania Pana Prezydenta Rzeczypospolitej są dla Ligi najwyższą pochwałą, ale jednocześnie powinny przemówić do sumienia wszystkich obywateli, powinny wywołać masowy napływ członków do Organizacji, bo Liga Obrony Powietrznej i Przeciwigazowej broni nasze dzieci, matki, siostry i braci przed gazami bojowymi.

A więc wszyscy obywatele zapisujcie się na członów L.O.P.P.!

ORGANIZACJA

Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej bierze swój początek od dwóch organizacji: Ligi Obrony Powietrznej Państwa i Towarzystwa Obrony Przeciwgazowej.

Dziesięć lat temu towarzystwa te złączyły się w jedną organizację pod nazwą Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej.

W 1934 r. rozporządzeniem Rady Ministrów Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej została uznana za instytucję wyższej użyteczności publicznej i otrzymała swój statut. Od tej chwili datuje się ogromny rozwój organizacji. Wzrasta jej popularność, ilość członków i budżet.

Jeszcze w 1932 r. było zaledwie 800.000 członków, obecnie z pewnością liczba członków sięga 1.700.000, budżet roczny urósł do sumy 8 000.000 zł. Wydatki na cele obrony Państwa osiągnęły imponującą sumę 62 milionów zł. Społeczeństwo uświadamiane przez Ligę coraz więcej docenia ważność tej organizacji.

Państwo darzy Ligę szczególnym zaufaniem, polecając szkolenie organów opl Kraju.

Liga nie zawodzi pokładanych nadziei i zaufania. Włożone na Organizację przez czynniki najwyższe obowiązki wypełnia należycie i w rekordowym czasie.

Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej może być dumna z dokonanej pracy i nie będzie szczędzić trudów i sił do podciągania Polski wzwyż.

Zadaniem tego sprawozdania jest poinformowanie najszerzych warstw społeczeństwa zrzeszonego w L.O.P.P. o wysiłkach i pracach dokonanych na terenie Okręgu Białostockiego.

Dotychczas odczuwał się brak takiego wydawnictwa w terenie, obecnie drogą popularnych sprawozdań rocznych Zarząd Okręgu będzie w ramach możliwości dozwolonych informował członków LOPP o swym dorobku i składał sprawozdania z gospodarki groszem społecznym.

Załączone tablice, wykresy i opisy wypełnią dotychczasową lukę. Jednocześnie Zarząd Okręgu uważa za pożyteczne poinformować czytelnika o systemie organizacyjnym LOPP.

Najniższą komórką organizacyjną w terenie jest Koło LOPP. Zespół Kół na terenie powiatu tworzy Obwód Powiatowy, a zespół Obwodów Powiatowych i Miejskich tworzą Okręg Wojewódzki LOPP z siedzibą w mieście wojewódzkim.

Na czele organizacji jest Zarząd Główny LOPP w Warszawie.

Na czele Kół Obwodów i Okręgu są Zarządy tych jednostek organizacyjnych, wybierane z pośród społeczeństwa.

Najwyższą władzą organizacji jest Walne Zgromadzenie LOPP w Warszawie i Rada Główna, w skład której wchodzi przedstawiciele Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Wojskowych, Komunikacji oraz Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Władze Białostockiego Okręgu Wojewódzkiego L.O.P.P. w r. 1937.

ZARZĄD:

Prezydium:

Prezes — Szafranowski Zygmunt, ppłk.
I Wiceprezes — Klepaczko Stefan — Dyrektor Banku Polskiego
II Wiceprezes — Wolisz Karol — Wiceprezes Sądu Okręgowego
Skarbnik — Nowicki Jan — Emeryt. Naczelnik Poczty
Sekretarz — Szczotkowski Bronisław — Z-ca Nacz. Wydz. Wojsk. U.W.

Członkowie Zarządu:

Hałko Stanisław, ks. — Dyrektor Gimn. Męskiego
Artychowski Mieczysław, inż. — Kierownik Oddz. Drog. U.W.
Sztaba Roman, podinsp. P.P. — Komendant Wojew. Pol. Państw.
Rajgrodzki Aleksander, dr.
Mioduszewski Franciszek — Nacz. Wydz. Wojsk. U.W. — delegat Wojewody
Kijowski Jan, ppłk. — delegat D.O.K. III
Dura Aleksy — Dyrektor P.A.S.T. — delegat Obwodu Białystok
Rudowski Teodor — Nacz. Obw. Urz. Pocht. Tel. — delegat Obwodu Bielsk Podl.
Niedźwiedzki Michał, ppłk. w st.sp. — delegat Obwodu Grodno

ZASTĘPCY:

Porczyński Witosław, ppłk.
Otto Władysław, adwokat
Klaczyński Stefan, — Redaktor P.A.T.
Sułocki Stanisław, inż. — Dyrektor Fabryki T-wo Białostockiej Manufaktury

KOMISJA REWIZYJNA:

Gąsiorowski Zygmunt, notariusz
Wysocki Ludwik — Dyrektor Kom. Kasy Oszczędn.
Gołębiowski Ryszard — Naczelnik Wydz. Finans.-Podatkowego Zarządu Miejskiego

ZASTĘPCY:

Holeksa Józef — Prokurent Banku Gospod. Krajowego
Danowski Aleksander — Kierownik Oddz. Izby Skarbowej

Zarządy Obwodów L.O.P.P. Białostockiego Okręgu Wojewódzkiego L.O.P.P. w roku 1937.

AUGUSTÓW.

Prezes — Ejchler Stefan, Starosta Powiatowy
I Wiceprezes — Kuczkowski Włodzimierz, Komendant Pol. Państw.
II Wiceprezes — Kamiński Hubert, Profesor Gimnazjum
Skarbnik — Wasilewski Józef, Urzędnik K.K.O.
Sekretarz — Micheński Bohdan, Sekretarz Wydziału Powiat.
Członek Zarz. — Wegner, Wiktor, urzędnik Urzędu Skarbowego

BIAŁOWIEŻA (Obwód Dyrekcyjny)

Prezes — Tomczycki Tadeusz, Inspektor Lasów Państw.
I Wiceprezes — Zdarzył Rudolf, Kierownik Szkoły
Skarbnik — Żmudziński Stefan, urzędnik Dyrekcji Lasów Państw.
Sekretarz — Kuźmierkiewicz Roman, „ „ „ „
Członek Zarz. — Abramowicz Jan, „ „ „ „
„ „ — Droń Tadeusz, nauczyciel

BIAŁYSTOK

- Prezes — Dura Aleksy, Dyrektor Zarządu Telefonów
I Wiceprezes — Pereswet-Soltań Adam, Naczelnik Wydz. Izby Skarb.
II Wiceprezes — Żurkowski Klemens
Skarbnik — Szymański Bolesław, Buchalter Elektrowni
Sekretarz — Kozłowski Bolesław, Prokurent Banku Polskiego
Członek Zarz. — Nowakowski Seweryn, Prezydent m. Białegostoku

BIELSK-PODLASKI

- Prezes — Rudowski Teodor, Naczelnik Obw. Urz. Pocz.-Telekom.
Wiceprezes — Warpechowski Zygmunt, por. s.s.
Skarbnik — Okniński Stanisław, Wicedyrektor K.K.O.
Sekretarz — Nowocien Benedykt, urzędnik Urzędu Drogowego
Członek Zarz. — Bilczyński Konstanty, mjr.
„ „ — Weremiej Michał, urzędnik Starostwa Powiatowego

GRAJEWO

- Prezes — Liżewski Zdzisław, Inspektor P.Z.U.W.
I Wiceprezes — Marcinkowski Józef, farmaceuta
II Wiceprezes — Silny Ferdynand, por.
Skarbnik — Jankowski Władysław, Kierownik Kanc. Starostwa
Sekretarz — Banaszczyk Ludwik, Referent karno-admin. Starostwa
Członek Zarz. — Sienkiewicz Bolesław, lekarz powiat.

GRODNO

- Prezes — Drożański Józef, Starosta Powiatowy
I Wiceprezes — Żaboklicki Antoni, adwokat
II Wiceprezes — Grzegorzewski Zezon, dr. plk. w st. sp.
Skarbnik — Suchowlański Owsiej, Nacz. Wydz. Finans. Zarz. Miejsk.
Sekretarz — Niedźwiedzki Michał, ppłk. w st. sp.

ŁOMŻA

- Prezes — Kaucki Stanisław, Starosta Powiatowy
Wiceprezes — Lewandowski Jan, Prezes Sądu Okręgowego
Skarbnik — Szabela Józef, Inspektor Samorz. Gm.
Sekretarz — Sadowski Stanisław, Intendent Szpitala
Członek Zarz. — Józiniński Konstanty, Inspektor Szkolny
„ „ — Wróblewska Wanda

OSTROŁĘKA

- Prezes — Kulikowski Franciszek, Starosta Powiatowy
I Wiceprezes — Walter Edmund, Ks. Kan., Dziekan
II Wiceprezes — Dobrowolski Stanisław, Notariusz
Skarbnik — Majewski Piotr, Dyrektor K.K.O.
Sekretarz — Pierewoz Mikołaj, Architekt Pow.
Członek Zarz. — Iglowski Ignacy inż. Nadleśniczy

OSTRÓW MAZOWIECKA

- Prezes — Matuszewski Leopold dr., Wicestarosta
Skarbnik — Pawłowski Klemens, Dyrektor K.K.O.
Sekretarz — Skrzeczanowski Stanisław, Referent Wojsk.
Członek Zarz. — Świdorski J. dr.
„ „ — Szulborski A.

SOKÓŁKA.

- Prezes — Komar Kazimierz, Burmistrz
 Wiceprezes — Pawłowski Roman, Kierownik Szkoły
 Skarbnik — Chwiedźko Józef, Naczelnik Urzędu Pocz. i Tel.
 Sekretarz — Moniuszko Józef, Kierownika Kanc. Starostwa
 Członek Zarz. — Łogorz Włodzimierz, kpt.
 „ „ — Gromowicz Jan, Inspektor Samorządowy

SUWAŁKI

- Prezes — Makarewicz Józef, Nadkomisarz P.P.
 Wiceprezes — Narolewski Jan, dr., lekarz powiat.
 Skarbnik — Sykuła Władysław, Prof. Gimn.
 Sekretarz — Pacyński Franciszek „ „
 Członek Zarz. — Roykiewicz Tadeusz, rotm.
 „ „ — Żbikowski Władysław dr.

WOŁKOWYSK

- Prezes — Szczek Stanisław, Wicestarosta Powiatowy
 I Wiceprezes — Kozubski Władysław, Burmistrz
 II Wiceprezes — Zabielski Stanisław, Dyrektor Spółdz. Wytw. Mięsn.
 Skarbnik — Panczewicz Stanisław, Dyrektor Kasy Spółdz.
 Sekretarz — Szymański Stanisław, Buchalter Zarządu Miejskiego
 Członek Zarz. — Rogowski Stanisław, Inspektor Szkolny

WYSOKIE MAZOWIECKIE

- Prezes — Świątkiewicz Józef, dr. Starosta Powiatowy
 Wiceprezes — Kunce Antoni, inż., Kierownik Powiatowego Zarządu Drogowego
 Skarbnik — Brokowski Stanisław, Kasjer Wydziału Powiatowego
 Sekretarz — Kulągowski Czesław, Kier. Kanc. Starostwa Powiat.
 Członek Zarz. — Malinowski Stanisław, powiat. lek. weteryn.
 „ „ — Płoński Władysław, urzędnik Urz. Pocz.-Tel.

Stan organizacyjny Białostockiego Okręgu Wojewódzkiego L. O. P. P. na 1.I.1938 r.

Obwód	Ilość mieszkań- ców	Ilość Kół			Ilość członków				% członków w stosunku do ludności
		Miejscow- ych	Szkol- nych	Razem	Dożywot- nych	Rzeczy- wistych	Popiera- jących	Razem	
Augustów	77.400	18	1	19	—	625	196	821	1.06
Białowieża	5.000	25	—	25	—	801	348	1149	22.98
Białystok	242.078	55	68	123	6	3786	7287	11079	4.57
Bielsk Podl.	180.515	29	6	35	—	1477	1058	2535	1.40
Grajewo	72.594	15	6	21	—	588	678	1266	1.74
Grodno	221.101	53	35	88	4	3089	4680	7773	3.51
Łomża	172.980	30	167	197	1	965	21928	22894	13.23
Ostrołęka	120.300	14	19	33	—	701	2591	3292	2.73
Ostrów Maz.	104.500	21	3	24	—	1072	486	1558	1.49
Sokółka	101.500	14	4	18	—	638	625	1263	1.24
Suwałki	112.600	27	16	43	—	1540	1021	2561	2.27
Wołkowysk	171.000	23	6	29	—	947	1031	1978	1.15
Wysokie Mazow.	91.700	19	1	20	1	674	845	1520	1.65
Razem na 1.I.38 r.	1.673.268	343	332	675	12	16903	42774	59689	3.56
Stan Kół i Człon- ków na 1.I.1937 r.		339	360	669	9	17284	39719	57012	

Tabela porównawcza wpływów obwodów za rok 1936 i 1937.

O B W Ó D	Składki członkowskie za rok:		Tydzień L.O.P.P. za rok:		Ogólne wpływy za rok:	
	1936	1937	1936	1937	1936	1937
Augustów	4.181,52	4.998,45	483,22	182,36	6.570,27	6.462,58
Białowieża	4.487,09	4.876,65	417,88	540,18	6.633,92	7.286,66
Białystok	22.392,86	25.206,09	3.943,22	4.313,88	29.318,92	32.574,19
Bielsk-Podlaski	7.152,99	8.094,83	3.144,00	1.790,17	14.049,19	12.532,31
Grajewo	3.280,23	3.369,68	675,11	187,00	4.103,61	4.711,83
Grodno	19.344,20	21.498,86	7.132,39	5.773,65	32.161,06	31.029,08
Łomża	10.210,70	14.879,88	1.027,95	902,50	13.967,28	20.843,70
Ostrołęka	7.905,60	11.187,55	272,22	486,90	8.882,95	12.105,59
Ostrów-Mazowiecka	5.091,91	5.367,33	1.266,94	1.036,54	8.054,85	8.223,89
Sokołka	3.287,01	4.452,74	1.382,43	1.140,05	9.425,59	9.897,99
Suwałki	8.085,13	8.820,92	944,24	1.692,53	10.685,21	12.631,24
Wołkowysk	6.012,74	7.190,69	1.263,91	1.200,31	9.922,68	12.792,44
Wysokie-Mazowieckie	1.912,85	3.156,44	1.000,32	76,16	4.271,95	4.130,88
Razem	103 344,83	123.100,11	*22.953,83	19.322,23	158.047,48	175.222,38

Wpływy z Tygodnia L.O.P.P. w roku 1936 są podane bez potrącenia wydatków na materiały propagandowe. Koszt tych materiałów wyniósł 3.927,15 zł., zatem czysty wpływ z Tygodnia L.O.P.P. w roku 1936 wyniósł 19.026 68 zł.

Wykonanie budżetu Białostockiego Okręgu Wojewódzkiego L.O.P.P. za rok 1937.

WYDATKI:

WPŁYWY:

	Prelimi- nowano	Wykona- no		Prelimi- nowano	Wykona- no
	Złote	Złote		Złote	Złote
Wydatki własne Kół i Obw.	27.000.—	26.398,18	Składki członkowskie	121.100.—	123.100,11
Statut należn. Z.Gł. bieżące	58.300.—	59.637,21	Ofiary	7.100.—	7.397,33
„ „ „ zaległe	31.800.—	12.591,35	Tydzień L.O.P.P.	18.000.—	19.450,10
Administracja	10.900.—	10.331,25	Imprezy	3 200.—	3.729,27
Lotnictwo	26.000.—	23.815,16	Przedsiębiorstwa dochod.	1.500.—	
O. P. L. G.	55.800.—	46.669,76	Odsetki	300.—	1.416,40
Propaganda	6 000.—	5.965,72	Inne wpływy	1.400.—	3.274,37
Organizacja	2.200.—	1.666,66	Subwencje i of. na cele lok.	19.400.—	23 660,80
Ośrodek Propagandy	1.800.—	1.820,64	Subwencje Zarządu Główn.	1 800 —	6.800.—
Przedsiębiorstwa dochod.	1.400.—	1.211,27	Subwencje Funduszu Pracy		3.253,17
Inne wydatki	700.—	700.—	Fundacja Żwirki i Wigury		
Nieprzewidziane	600.—	563.—	zbiórka na samoloty		71.446,45
Fund. Żwirki i Wigury — zakup 2 samolotów		45.600.—	Przelew z Fund. Specjal.	3.000.—	3.000.—
	222.500.—	236.970,20	Przelew z Fund. Rezerw.	45.700.—	
Przelew na Fund. Rezerw.		3 711,35			
Przelew na Fund.Specjalny		25.846,45			
	222 500.—	266.528.—		222.500.—	266.528.—

ZA ZARZĄD:

KOMISJA REWIZYJNA:

Buchalter (—) *K. Romanowicz*

Prezes: (—) *Z. Szafranowski, pplk.*
Skarbnik: (—) *J. Nowicki*

(—) *Z. Gąsiorowski*
(—) *L. Wysocki*
(—) *R. Gołębiowski*

Preliminarz Budżetowy (ogólny) na rok 1938.

		Z ł o t e	
A. Wypłaty:			
Dział	I -- Składki członkowskie	124.100,--	
„	II -- Ofiary	4.400,--	
„	III -- Tydzień LOPP	24.000,--	
„	IV -- Imprezy	4.200,--	
„	V -- Przedsiębiorstwa dochodowe	1.200,--	
„	VI -- Odsetki	200,--	
„	VII -- Inne wpływy	3.500,--	
„	VIII -- Subsydia i ofiary na cele lokalne	19.900,--	181.500,--
„	IX -- Subwencja Zarządu Głównego LOPP		1.000,--
„	X -- Przelew z Funduszu Rezerwowego		41.500,--
„	XI -- Przelew z Funduszu specjalnego		25.000,--
„	XII -- Fundacja Żwirki i Wigury		21.500,--
	RAZEM		270.500,--
B. Wydatki:			
Dział	I -- Wydatki własne Kół i Obwodów	27.700,--	
„	II -- Należności statut. Zarz. Główn.	81.700,--	
„	III -- Lotnictwo.	19.600,--	
„	IV -- O.P.L.G.	58.000,--	
„	V -- Sport spadochronowy	12.100,--	
„	VI -- Propaganda	6.700,--	
„	VII -- Organizacja	2.000,--	
„	VIII -- Ośrodek	3.200,--	
„	IX -- Administracja	12.200,--	
„	X -- Inne wydatki	500,--	
„	XI -- Nieprzewidziane	300,--	224.000,--
„	XII -- Fundacja Żwirki i Wigury na zakup 2 samolot.		46.500,--
	RAZEM		270.500,--

Szef Biura:

(—) Sobolewski

Skarbnik:

(—) Nowicki

Prezes:

(—) Z. Szafranowski, płk.

PROTOKÓŁ

Komisji Rewizyjnej Białostockiego Okręgu Wojewódzkiego Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej w składzie pp.: Przewodniczącego — Gąsiorowskiego Zygmunta, notariusza, Członków — Wysockiego Ludwika, dyrektora Komunalnej Kasy Oszczędności i Gołębiowskiego Ryszarda, naczelnika Wydziału Finansowo-Gospodarczego Zarządu Miejskiego z przeprowadzonej rewizji rachunkowości Okręgu za rok 1937.

Na posiedzeniach w dn. 16 i 18 marca 1938 r. Komisja przeprowadziła rewizję ksiąg i dokumentów za rok 1937 oraz sprawdziła bilans roczny Okręgu.

Komisja stwierdziła zgodność salda ksiązkowego z kasą.

Księgi buchalteryjne są prowadzone prawidłowo i przejrzyste. Przy sprawdzaniu wpływów i wydatków żadnych niedokładności nie znaleziono. Wszelkie wydatki są poparte odpowiednimi dowodami i rachunkami.

Bilans netto na dzień 1 stycznia 1938 r. zamyka się po stronie czynnej i biernej sumą zł. 393.471,57.

Sumy poszczególnych rachunków bilansu są poparte odpowiednimi załącznikami, mającymi swe usprawiedliwienie w księgach buchalteryjnych.

Uchwalony przez Walne Zgromadzenie budżet na rok 1937 w sumie zł. 173.800,— po stronie wpływów i zł. 222.500,— po stronie wydatków został wykonany: w dochodach — zł. 192.081,55 co stanowi 110% preliminowanej sumy i w wydatkach — zł. 191.370,20 czyli 86% preliminowanych wydatków.

Poza preliminarzem budżetowym wpłynęło 71.446,45 zł. ze zbiórki na samoloty, z czego zakupiono 2 samoloty za sumę 45.600 zł. dla Aeroklubu Gdańskiego; pozostałą kwotę 25.846,45 zł. przelano na Fundusz Specjalny Okręgu.

Jeżeli chodzi o rozwój instytucji, to stwierdzić należy, iż liczba członków w roku sprawozdawczym wzrosła o 2697 osób, wynosi więc obecnie na dzień 1.I.1938 r. — 59.689.

Suma składek w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosła o zł. 19.755,28 wynosiła bowiem w 1937 r. — 123.100,11 zł., a w 1936 r. — 103.344,83 zł.

Jeśli chodzi o koszty administracyjne w stosunku do ogólnej kwoty budżetu Okręgu zł. 231.384,— to wynoszą one 4,8%.

Nadmienić wreszcie należy o uzasadnionej likwidacji przez Okręg Warsztatów szybowcowych w Mostach, a to na skutek nieopłacalności tego przedsiębiorstwa; istniały one od 1.V.1936 do 1.IV.1937 r. i dały stratę zł. 4.011,15.

Na podstawie powyższego Komisja Rewizyjna stwierdza stały rozwój instytucji oraz duże postępy dokonane w roku sprawozdawczym dzięki sprężystości i pracy Zarządu Okręgu i zgłasza wniosek zatwierdzenia przez Ogólne Zgromadzenie przedłożonych przez Zarząd Okręgu Wojew. L.O.P.P. w Białymstoku sprawozdań rachunkowych i bilansu za rok 1937 i udzielenie Zarządowi Okręgu absolutorium.

Członkowie:

(—) *L. Wysocki*

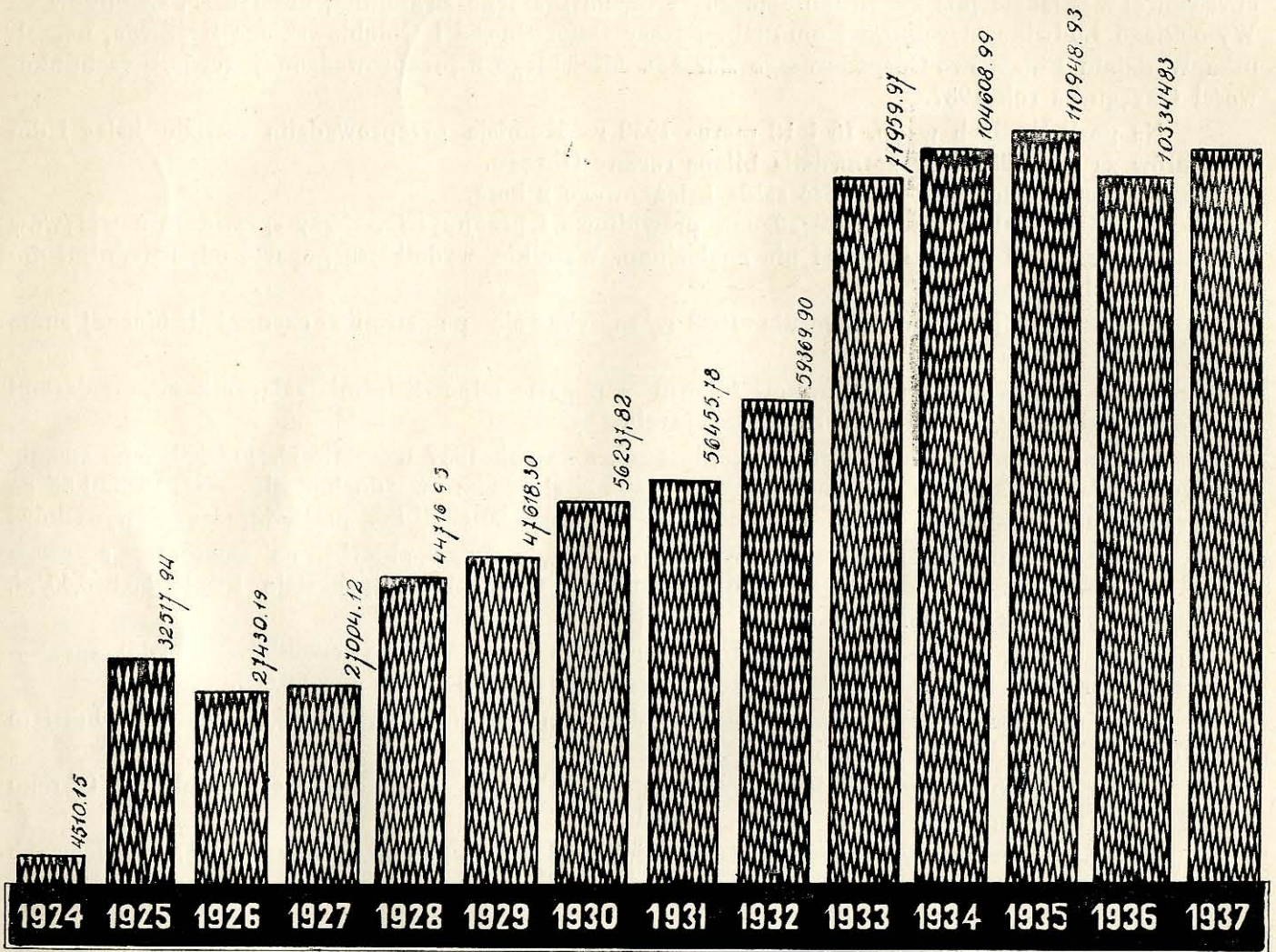
(—) *R. Gołębiowski*

Przewodniczący:

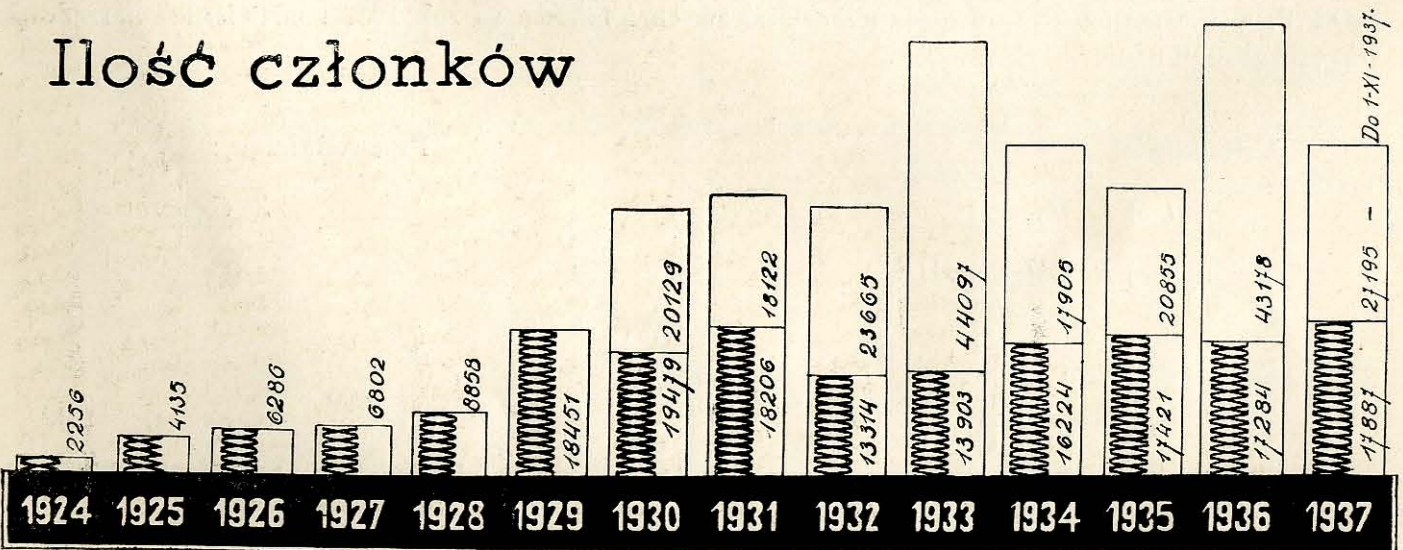
Z. Gąsiorowski

GRAFICZNE ZESTAWIENIE

Wpływy ze składek

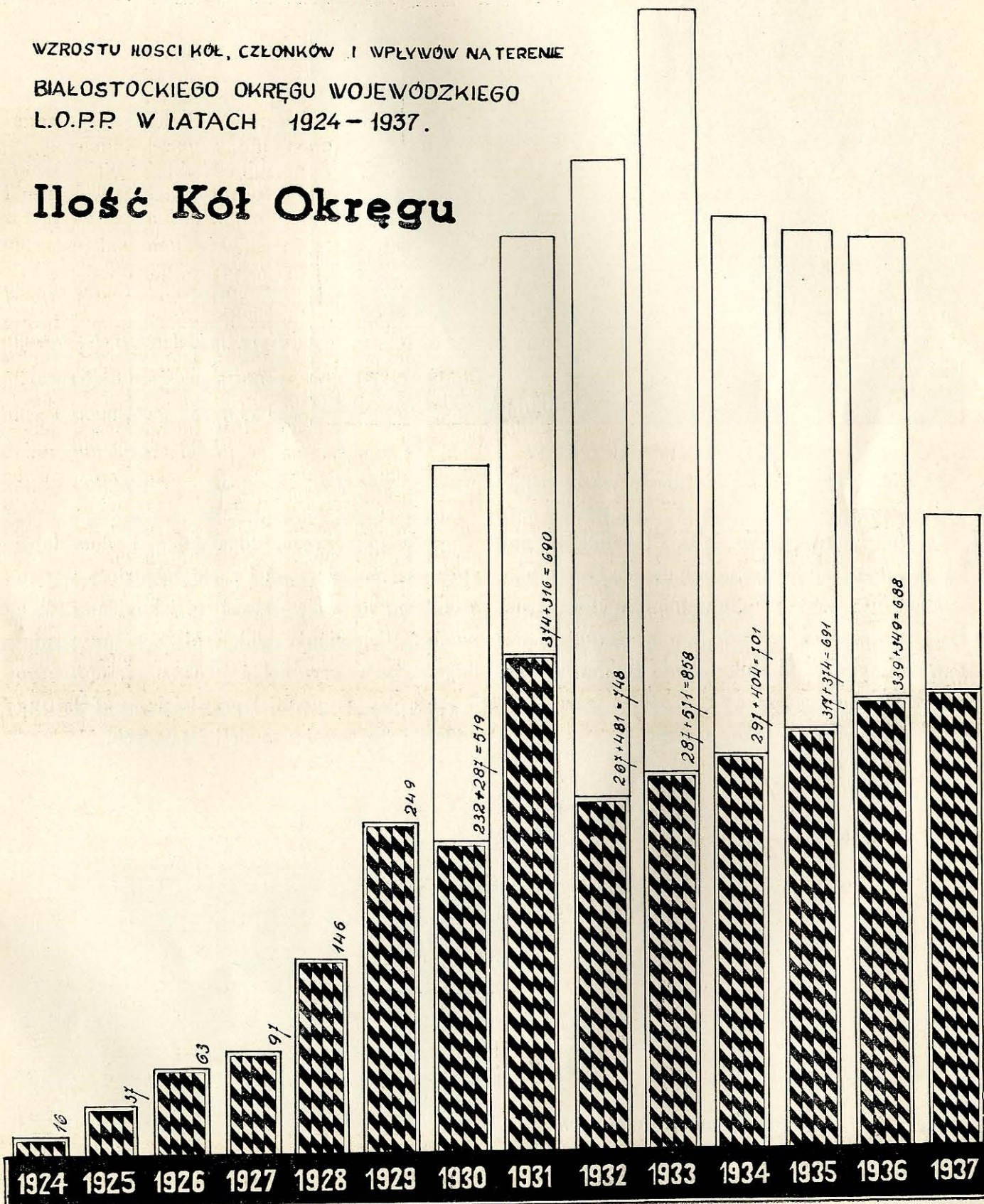
Ilość członków

GRAFICZNE ZESTAWIENIE

WZROSTU LICZBY KÓŁ, CZŁONKÓW I WPŁYWÓW NA TERENIE
BIAŁOSTOCKIEGO OKRĘGU WOJEWÓDZKIEGO
L.O.P.P. W LATACH 1924 - 1937.

Ilość Kół Okręgu

M O D E L A R S T W O

Kurs modelarstwa lotniczego zorganizowany w Białymstoku w 1937 roku dla nauczycieli.

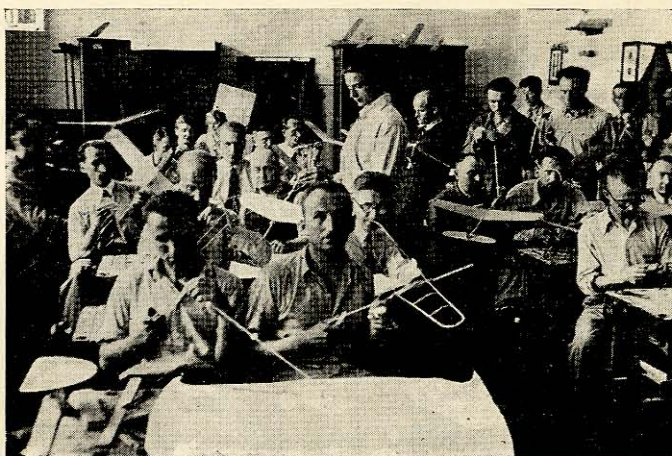
Modelarstwo, jako A. B. C. lotnictwa, pozwala młodzieży już od najmłodszych lat na rozwinięcie w sobie zamiłowania ku lotnictwu. Daje możliwość zapoznania się z zagadnieniami teoretycznymi i konstrukcyjnymi lotnictwa. To też nic dziwnego, że cała młodzież garnie się doń z niebywałym entuzjazmem.

Zarząd Okręgu, rozumiejąc i doceniając znaczenie modelarstwa i zapał młodzieży w tym kierunku, stara się okazać jej jaknajdalej idącą pomoc. Organizuje modelarnie szkolne, powiatowe, szkoli personel instruktorski, opłaca go i (częściowo bezpłatnie) przydziela modelarzom materiał do wyrobu modeli latających.

Zawody modeli, latających.

Zajęcia na nauczycielskim kursie modelarstwa lotniczego

W roku ubiegłym zorganizowano siedem modelarń powiatowych, zakupiono dziewięć zestawów narzędzi modelarskich i przydzielono je modelarniom powiatowym. Poza tym Zarząd Okręgu w roku ubiegłym zaopatrzył biblioteczki szkolne w podręczniki i plany modeli latających. Nadmienić wypada, że na terenie Okręgu prócz modelarń powiatowych jest cały szereg zorganizowanych i czynnych modelarń szkolnych.

Po zorganizowaniu i uruchomieniu modelarń we wszystkich Obwodach Powiatowych w roku 1937, Zarząd Okręgu, celem sprawdzenia postępu pracy w poszczególnych modelarniach, polecił Obwodom zorganizowanie we-

wnętrznych zawodów modelarskich. Zwycięzców zaś wysłać na I Okręgowe Zawody Modelarskie do Białegostoku, które stworzą rywalizację i pobudzą ambitnych modelarzy do intensywnej pracy.

Jakie znaczenie ma modelarstwo świadczy najlepiej fakt, że Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wydało zarządzenia zalecające szkołom organizowanie modelarni szkolnych i prowadzenie modelarstwa na wykładach robót ręcznych.

Ogólny wydatek na modelarstwo, od chwili zapoczątkowania go na terenie Okręgu w roku 1936 do chwili obecnej, wyniósł około 10.000 zł.

Zawody modeli latających.

S Z Y B O W N I C T W O

Szybowiec od zarania lotnictwa był pierwszym aparatem lotniczym cięższym od powietrza i razem z latawcem umożliwił człowiekowi zrealizowanie odwiecznych jego marzeń. Mimo że na początku nie zdawano sobie jasno sprawy z tej wielkiej przyszłości, jaką niósł na skrzydłach — przetrwał aż do naszych czasów jako uosobienie dążeń człowieka do latania, a zwłaszcza młodzieży, która ożywiona mitem o Deladu i Ikarze zawsze marzyła o skrzydłach

Toteż owocem wyteżonej i pełnej oddania pracy tych zapaleńców jest dzisiejsze spopularyzowane już szeroko szybownictwo, zajmujące poważną pozycję w nowoczesnym lotnictwie dzięki licznym zaletom, jakie posiada.

Szybownictwo jest przede wszystkim doskonałym i tanim przedszkolem dla każdego pilota silnikowego, a stosowana w szkoleniu szybowcowym metoda eliminacji pozwala na selekcję najzdolniejszych jednostek dla lotnictwa. Szybownictwo jest polem dla rozwoju myśli konstrukcyjnej inżynierów i instruktorów lotniczych, którzy zmuszeni są ulepszać stale konstrukcje szybowcowe do najwyższych doskonałości aerodynamicznych, tak, że szybowiec pozbawiony silnika i siły pociągowej śmigła potrafił osiągnąć tak wspaniałe wyniki, które dziś w rozwoju swoim krokami olbrzymia idą naprzód.

Szybownictwo, korzystając z prądów powietrznych, stwarza konieczność prowadzenia

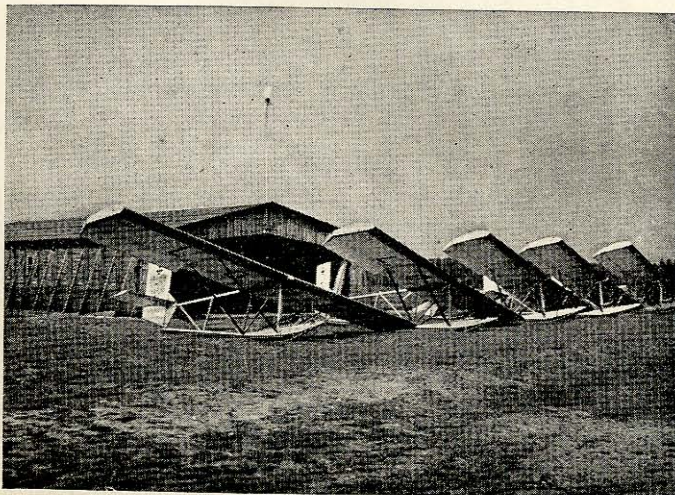
i rozwijania badań meteorologicznych, a wyniki tych badań są cenne nie tylko dla szybownictwa, lecz i lotnictwa wogóle w każdej jego dziedzinie, a zwłaszcza w lotnictwie komunikacyjnym.

Szybownictwo, jako tania stosunkowo gałąź sportu lotniczego dostępna wszystkim, uprawiana już dzisiaj nie tylko w terenie górzystym lecz z równym powodzeniem na terenie płaskim, jest doskonałym środkiem propagandy lotnictwa, a szeroko rozbudowane ośrodki i liczne szkoły szybowcowe umożliwiają dużym rzeszom młodzieży nie tylko naukę latania lecz również odbywanie stałych ćwiczeń w pilotażu.

Sport szybowcowy, będąc sportem zespołowym, wyrabia wśród tych, którzy nim się zajmują umiejętność pracy w zespole i uczy podporządkowywać interes jednostki interesom ogółu. Wyrabia wreszcie: odwagę, zimną krew, szybką orientację i decyzję, zalety tak potrzebne w dzisiejszych zmiennych i trudnych warunkach życia.

Tak liczne i cenne walory sportu szybowcowego spowodowały wielki nader intensywny jego rozwój, przekraczający wszelkie najśmielsze oczekiwania.

Do niedawna szybownictwo było związane ściśle z terenem górzystym a najlepsze wyczyny ograniczały się do kilkunastu minutowych lotów czasowych na tak zwanych prądach wymuszonych. Dzisiaj rekordy i możliwości szybownictwa postępują naprzód niezmiernie szybko.

Szybowce przed startem.

Oto na szybowcach lata się dzisiaj wszędzie, zarówno w górach jak i nad terenami płaskimi przez wykorzystywanie najciekawszego źródła energii lotu bezsilnikowego tzw. prądów termicznych.

Przestały już imponować rekordy długo-trwałości lotu, wynosząc kilkanaście lub kilkadziesiąt nawet godzin. Przeloty docelowe do określonego zgóry celu przy całkowitym uniezależnieniu się od kierunku wiatru, dokonywane przy najłabszych nawet warunkach meteorologicznych stanowią obecnie najpoważniejsze zadanie szybownictwa wyczynowego. O osiągnięciach w tym kierunku świadczą liczne docelowe przeloty, wykonywane nie tylko podczas zawodów szybowcowych lecz również w wielu ośrodkach szkolnych i ćwiczebnych.

Latamy coraz dalej, coraz pewniej, osiągamy wspaniałe wyniki w lotach na wysokość i długość. Oto obecne międzynarodowe rekordy szybowcowe: odległość w linii prostej bez lądowania — 652 km, największa osiągnięta wysokość ponad punkt odlotu — 4325 m, długość lotu — 36 godzin 35 min.

Nie na tym koniec. Rekordy rosną stale, a szybownictwo zdobywa nowe możliwości.

Do precyzji dochodzi technika akrobacji szybowcowej.

Zapoczątkowano pomyślnie pierwsze doświadczenia z wodnoszybowcami i szybowcami transportowymi, stworzono motoszybownictwo, udoskonalono znakomicie konstrukcję szybowców i sprzętu pomocniczego, rozbudowano sieć szkół i kół szybowcowych, wciągnięto w orbitę zainteresowań szybowcowych niezliczone rzesze młodzieży, umocniono szybownictwo pod względem organizacyjnym.

Szybownictwo, zadziwiające dynamiką swego rozwoju, znalazło wielką rację bytu u dzisiejszych narodów lotniczych, zajmując poważne

stanowisko wśród wielu różnorodnych gałęzi nowoczesnego lotnictwa.

Zrobiono już wiele, lecz bardzo wiele jeszcze jest do zrobienia. Dalsze postępy szybownictwa i dalsza jego popularyzacja zależą od walorów ducha i charakteru tych, którzy nim się zajmują. Szybownictwo wciąż wymaga młodych — i pełnych sił.

Każdy nowowyszkolony pilot, każdy absolwent kursów teoretycznych szybowcowych, każdy mechanik szybowcowy czy instruktor stanowi poważną wartość dla dalszego rozwoju tego błękitnego sportu.

To też szeregi braci szybowcowej winny stale rosnać i potężnieć, winny być ustawicznie wypełniane i rozszerzane przez młodzież, która znajdzie w nim wiele zadowolenia wewnętrznego i wiele radości życia, stając się przez to równocześnie źródłem siły Państwa.

Niech więc wszyscy ci, którzy czują chociaż najmniejszy pociąg do bezszelestnego lotu, na wzór bocianów i jastrzębi, garną się do pracy w kołach szybowcowych, niech szerzą entuzjazm do lotnictwa wśród znajomych i bliskich.

Spełni się wtedy testament tych bohaterów, którzy Polskę krwią zdobyli, a których pomniki zdobowią dzisiaj miasta nasze, przypominając o obowiązku obywatelskim względem potężnej Organizacji L.O.P.P., realizującej z wielkim wysiłkiem hasło „Przez modelarstwo i szybownictwo — do silnego lotnictwa”.

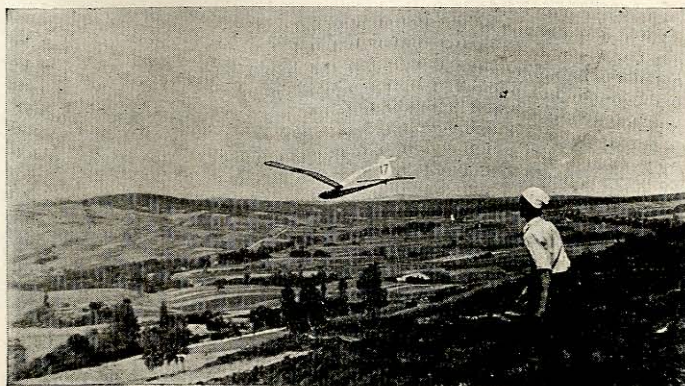
* * *

Okręg tutejszy posiada obecnie 2 czynne Koła Szybowcowe, mające zarejestrowane tereny, wybudowane hangary, 7 szybowców oraz własny sprzęt szkoleniowy.

W stadium organizacji są 4 Koła szybowcowe.

Ogólne wydatki na szybownictwo do chwili obecnej wyniosły 26.000 zł.

Lot żaglowy modelu szybowcowego.

Fundacja im. ś. p. por. Żwirki i ś. p. inż. Wigury

Pan Wojewoda Ostaszewski i ś. p. General Brygady Godziejewski oglądają ufundowane samoloty ze składek społeczeństwa wojew. białostockiego w r. 1937 r.

Kiedy na lotnisku berlińskim w 1932 r. zagrano nasz hymn narodowy „Jeszcze Polska nie zginęła”, a flaga biało-czerwona dumnie załopotała na maszcie, nie przeczuwaliśmy, że w tak krótkim czasie naród cały okryje się żalobnym kirem na wieść o tragicznej śmierci zwycięzców Challenge’u.

Po śmierci obu bohaterów tych zawodów, fundacja ich imienia postanowiła: zapewnić wychowanie i wykształcenie synowi ś. p. Żwirki, stworzyć stypendium im Żwirki i Wigury, zebrać fundusze na zakup samolotów Challenge’owych oraz intensywnie działać w kierunku rozwoju lotnictwa sportowego.

Akcja zbiórki na zakup samolotów Challenge’owych znalazła olbrzymie zrozumienie wśród najszerszych warstw społeczeństwa i w rezultacie dało około 1.000.000 zł.

Po powtórny zwycięstwie polskich skrzydeł akcji tej nie zaniechano, lecz po decyzji władz, by nie iść w kierunku propagowania wyczynów, lecz rozbudować lotnictwo w szerz rzucono hasło — „Uczmy się latać“. Cały wysiłek zwrócono na budowę szkół lotniczych i zaopatrywanie ich w nowoczesny sprzęt lotniczy.

W szlachetnej rywalizacji na czoło wysuwają się podoficerowie armii polskiej i dzięki

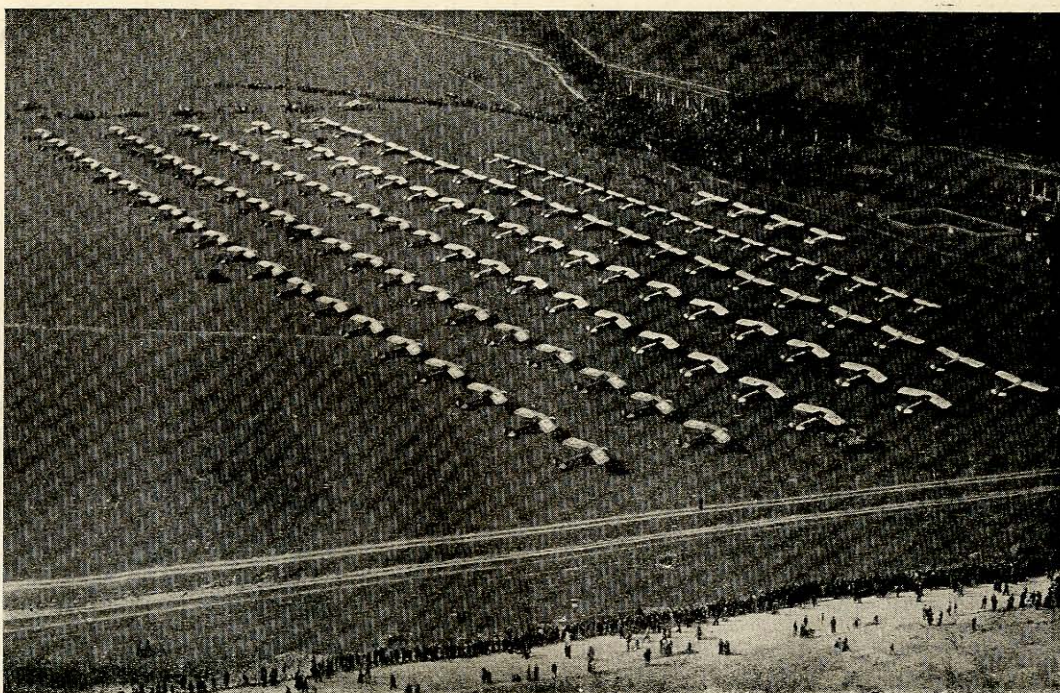
ich współpracy powstaje eskadra szkolna dla szkoły pilotów im. I-go Marszałka Polski — Józefa Piłsudskiego w Aleksandrowicach na Śląsku.

Inne zrzeszenia i Okręgi L.O.P.P., pociągnięte tym przykładem, poczęły się prześcigać w ilości fundowanych samolotów. W szlachetnej tej rywalizacji niepoślednie miejsce zajmują województwa wschodnie, z województwem białostockim na czele. Wiemy, że wielki ten wysiłek zgromadził w Warszawie w dniu 26 wrze-

Fragment uroczystości przekazania samolotów Aeroklubowi Gdańskiemu.

Uroczystość wręczenia 126 samolotów ufundowanych ze składek społeczeństwa zrzeszonego w L. O. P. P.

śnia 1937 r. — 126 samolotów, wartości około 2.500.000 zł.

Rok zeszły zapewnił zaopatrzenie wszystkich ośrodków szkolnych w sprzęt podstawowego szkolenia. Na czas najbliższy głównym zadaniem Fundacji Komitetu Żwirki i Wigury jest zgromadzenie odpowiednich funduszy na sprzęt szkolno-akrobacyjny, który umożliwi szkolenie w akrobacji i doskonalenie pilotów w lataniu.

Chwila obecna każe nam myśleć o podniesieniu gotowości obronnej kraju i wskazuje wyraźnie na znaczenie, jakie przedstawia za-

opatrzenie w sprzęt szkoleniowy rezerw lotniczych.

Na terenie Białostockiego Okręgu zbiórka na zakup samolotów dała w roku ubiegłym sumę 71,446,45. Załączona tabela ilustruje wynik zbiórki w poszczególnych Obwodach.

Za zebrane fundusze Zarząd Okręgu zakupił 2 samoloty za 46.000 zł. Zakupione samoloty służą lotnictwu polskiemu, umożliwiając szkolenie młodzieży na przyszłych obrońców Ojczyzny na najbardziej zagrożonym odcinku Polski.

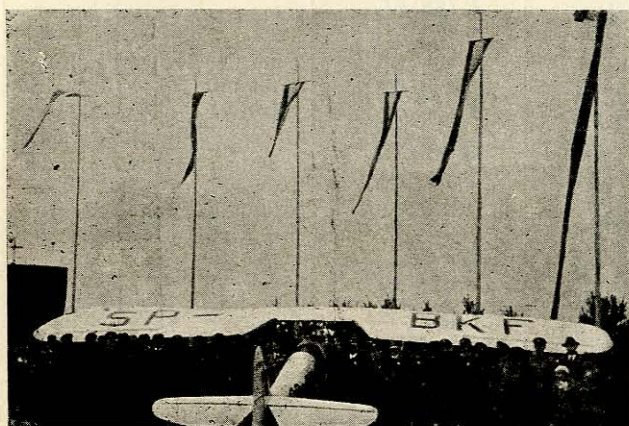
Samoloty Zarząd Okręgu ofiarował Aeroklubowi Gdańskiemu jednoczącemu wszystkich akademików pilotów Politechniki Gdańskiej i młodzież szkół średnich.

Ofiara ta nie przeszła bez echa wśród ludności niemieckiej. Niemiecka prasa Gdańska zamieściła szereg uszczupliwych uwag pod adresem ofiarodawców, dowodząc tym, jak słuszna była nasza myśl i jak potrzebna była nasza pomoc na tej rubieży Rzeczypospolitej.

Zbiórka na zakup samolotów trwa nadal. Dotychczas ogólnie na ten cel zebrano ponad 90 tysięcy złotych.

Zebrane sumy są przekazywane do Zarządu Głównego LOPP na zakup dalszych samolotów, które będą wykorzystane na terenie Okręgu.

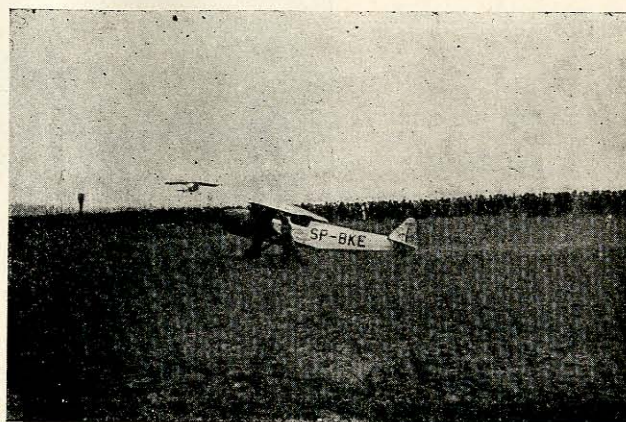
Szczegółowe sprawozdanie z całości zbiórki będzie podane do ogólnej wiadomości po zakończeniu tej akcji.

Fragment z uroczystości przekazania samolotów. Na pierwszym planie jeden z ufundowanych samolotów.

Delegaci Aeroklubu Gdańskiego przy ufundowanych samolotach.

Start ufundowanych samolotów z lotniska.

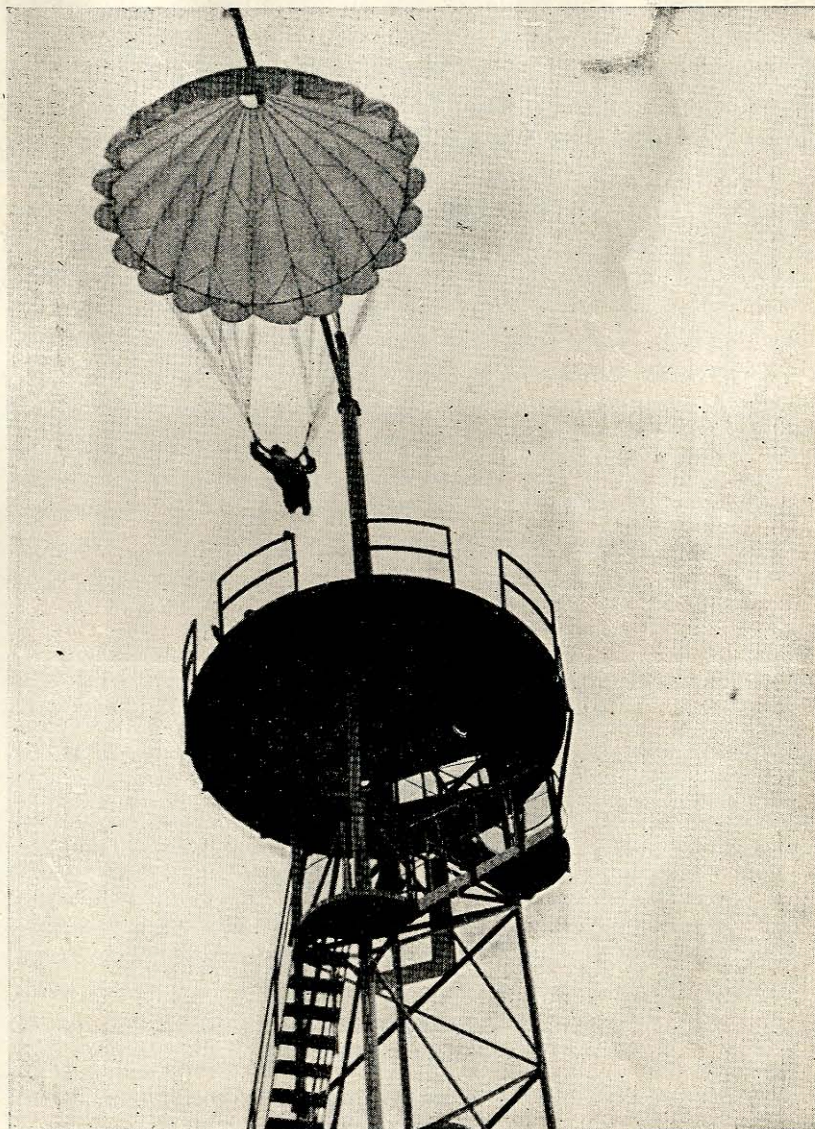
Wynik zbiórki na zakup samolotów w r. 1937 na terenie Białostockiego Okręgu Wojew. L.O.P.P.

L.p.	Obwód	Suma wyznaczona dn. 26.II.1937.	Suma wyznaczona dn. 24.III.1937	Zebrano do 31.XII.37	U w a g i
1	Augustów	1.500,—	3.000,—	3.090,65	Sumę tę Obwód Białystok miał uzyskać z terenu i od przemysłu Dążnością Obw. Łomża i Ostrołęka jest ufundowanie samolotu od powiatu
2	Białowieża	1.000,—	2.000,—	2.311,73	
3	Białystok	13.000,—	26.000,—	15.035,86	
4	Bielsk-Podl.	2.500,—	5.000,—	3.782,26	
5	Grajewo	1.500,—	3.000,—	2.986,02	
6	Grodno	5.000,—	10.000,—	6.640,19	
7	Łomża	3.500,—	7.000,—	12.702,81	
8	Ostrołęka	2.000,—	4.000,—	8.252,—	
9	Ostrów-Maz.	2.000,—	4.000,—	5.469,57	
10	Sokółka	1.500,—	3.000,—	2.442,—	
11	Suwałki	2.000,—	4.000,—	2.225,52	
12	Wołkowysk.	2.000,—	4.000,—	4.096,—	
13	Wysokie-Maz.	2.000,—	4.000,—	3.200,—	
Razem		39.500,—	79.000,—	72.234,61	
Wydatki związane z przekazaniem samolotów				788,16	
pozostaje				71.446,45	

SPADOCHRONIARSTWO

Już od samego zarania rozpoczęcia produkcji spadochronów w Wytwórni Balonów i Spadochronów w Legionowie, wyłonił się problem nowego sportu, sportu mało dotychczas znanego na świecie — spadochroniarstwa. Inicjatywę urzeczywistnienia i rozpowszechnienia tego sportu wziął w swoje ręce Zarząd Główny LOPP. Początek tego dzieła datuje się od 1936 r. i odtąd następuje rozmach w dziedzinie tego nowego sportu, który oprócz wartości sportowych wprowadza bardzo wiele innych dodatkowych cech.

Spadochroniarstwo już samo przez się jest dużą atrakcją dla ludzi, a szczególnie dla młodzieży — my zaś Polacy mamy do niego szczególnie upodobanie i sentyment już choćby przez analogię na naszą przeszłość historyczną. Od czasów słynnej husarii polskiej zrosiliśmy się ze skrzydłami — to też do skrzydeł garniemy się i obecnie. Spadochroniarstwo jako sport wprowadza dużo dodatnich czynników pedagogicznych w kształceniu się ducha i wyrabianiu męstwa w jednostkach oddających się temu sportowi. Spadochron, jako środek lokomocji z pod-

Fragment wieży do skoków ze spadochronów.

*Kontrola spadochronów przed
wsiadaniem do samolotów.*

niebnych przestworzy na ziemię uczy opanowania się, hartuje ducha, wyrabia męstwo, pogardę dla śmierci, a przede wszystkim daje to swoim pasażerom, co nazywamy „zimną krwią.” Są to zalety wrodzone Polakom, lecz muszą być one pielęgnowane i ćwiczone. Ażeby jednak spadochron spełnił swoje zadanie, nie należy niczego pominąć. Do używania spadochronu należy się przygotować, trzeba go dobrze poznać, trzeba umieć się z nim obchodzić, operować nim i ćwiczyć się w jego używaniu.

To też Zarząd Główny LOPP, jako instytucja w pierwszym rzędzie powołana do kształcenia przyszłych rycerzy powietrza, zdając sobie

z tego wszystkiego dokładnie sprawę, wziął w swoje ręce szkolenie i pieczę nad zastępami obecnych i przyszłych kadr spadochroniarskich, i prowadzi zainicjowane przez siebie dzieło z jak najlepszym powodzeniem i z wiarą w przyszłe sukcesy. Organizowane kursy teoretyczne i praktyczne szkolą osoby wojskowe i cywilne, przygotowują młodzież oraz wypuszczają na całą Polskę wyspecjalizowanych skoczków wojskowych i cywilnych. Młodzi ludzie obojga płci, po przejściu kursu teoretycznego i praktycznego i po zapoznaniu się dokładnie z budową i z działaniem spadochronu, odbywają skoki z balonu a następnie z samolotu.

Wsiadanie skoczków ze spadochronem do samolotów.

Skok z wieży.

Trzeba widzieć odwagę tych ludzi, jak z zupełną obojętnością spadają w dół kamieniem z zamkniętym spadochronem, ufając, że ich nie zawiedzie i że we właściwym czasie otworzy się, pozwalając łagodnie wylądować na powierzchni ziemi. Dotychczas na kilkaset skaczących nie było ani jednego wypadku. Świadczy to nie tylko o dobrym przygotowaniu i wyszkoleniu skoczków, lecz nie mniej o doskonałości wykonywanych w Wytw. Bal. i Spad. — spadochronów. To też całe zastępy ludzi dorosłych i młodzieży kandydują do przyszłej wielkiej armii spadochroniarskiej, lecz niewzruszony bezwzględny filtr — Instytutu Badań Lekarskich Lotnictwa wybiera tylko jednostki najzdrowsze i bez żadnego zarzutu pod względem tężyzny fizycznej i duchowej.

Masowe zainteresowanie się sportem spadochroniarskim w Polsce jest bardzo pocieszającym objawem, ponieważ spadochron jako taki zabezpiecza z jednej strony życie lotników, z drugiej zaś strony wyszkolone dobrze kadry spadochroniarzy oddadzą niewątpliwie nieocenione usługi armii w ewentualnej przyszłej wojnie. Jest to nowy środek lokomocji z podniebnych szlaków na ziemię. Wyrzucone desanty uzbrojonych żołnierzy na tyły wojsk nieprzyjacielskich — to niebezpieczna i groźna dla wroga armia, która decydować będzie o zwy-

cięstwie. Niezależnie od tego spadochroniarstwo może oddać bardzo wielkie usługi wojskom obleżonym przez zaopatrywanie ich w broń, amunicję, środki żywnościowe, opatrunkowe i t.p.

To też nic dziwnego, że zrozumienie dla tej sprawy jest wielkie. Problem spadochroniarstwa został rozwiązany przez Zarząd Główny L.O.P.P., a Prezes Zarządu Głównego Pan Generał Dywizji Inż. Leon Berbecki, pomny na na wskazania Wodza Narodu, iż i na tym odcinku należy Polskę podciągnąć wzwyż, nie szczędzi na ten cel, ani swego trudu i zainteresowania, ani też środków.

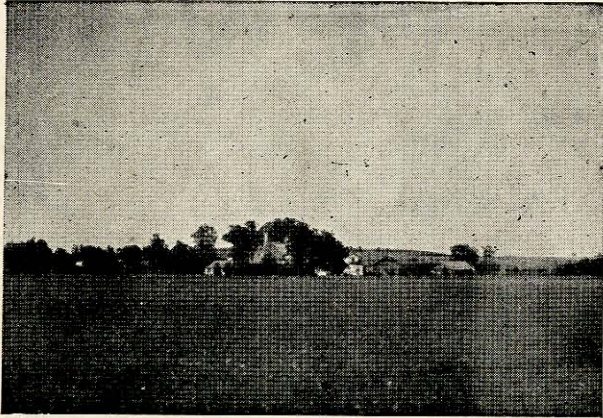
I tak formuje się w szybkim tempie nowa bohaterska armia przyszłości — armia spadochroniarzy.

* * *

Okręg, doceniając znaczenie tego pięknego sportu, wybudował jesienią 1937 r. wieżyczkę do skoków spadochronowych w Białymstoku, na której wykonano już około 5.000 skoków. Wyszkolił w stopniu I — 50 skoczków, a w roku bieżącym zamierza wyszkolić: 150 skoczków w stopniu I-szym i 45 w stopniu II-gim, organizując kursy spadochronowe dla wojska, Związku Harcerstwa, innych organizacji i młodzieży.

Ogółem do chwili obecnej wydano na sport spadochronowy około 10.000 zł.

LOTNISK A

Lotnisko Grodno — Karolin.

Ażeby lotnictwo mogło mieć racjonalne podstawy dla swego rozwoju, koniecznym warunkiem jest należyte zorganizowanie sieci lotnisk.

Zarząd Okręgu Wojewódzkiego LOPP, rozumiejąc i doceniając znaczenie tego zagadnienia zorganizował na swoim terenie 3 lotniska: Grodno—Karolin, Suwałki, Łomża i jedno lądowisko w Bielsku-Podlaskim.

Poniższe dane obrazują pracę wykonaną w tej dziedzinie.

Lotnisko Grodno — Karolin.

W grudniu 1929 r. nabyto teren pod lotnisko o powierzchni 56.0995 ha. Prace nad planowaniem lotniska rozpoczęto w 1930 r.

Otwarcie lotniska nastąpiło w 1933 r. na podstawie zezwolenia Ministerstwa Komunikacji z dnia 11 lutego 1933 r. W tymże roku jest lotnisko zamieszczone w Atlasie Lotnisk Polskich i oddane do użytku publicznego.

W 1936 r. podjęto dalsze prace nad planowaniem lotniska. Poza tym wybudowano 580 m. b. drogi dojazdowej, wybudowano skład na wodór, przeprowadzono remont schroniska i budynku gospodarczego.

W 1937 r. została skablowana kablem podziemnym trasa telefoniczna, biegnąca wzdłuż linii kolejowej Grodno—Suwałki, przylegającej do południowej granicy lotniska. Usunięcie tej przeszkody w bardzo znacznym stopniu podniosło wartość użytkową lotniska.

W r. 1938 przystąpiono do dalszych prac przy plantowaniu lotniska.

Lotnisko w Suwałkach.

Teren na lotnisko uzyskano drogą wymiany terenów prywatnych 52 właścicieli na tereny Skarbu Państwa, należące do wojska. Tą drogą uzyskano na lotnisko 41.2655 ha.

Do plantowania lotniska przystąpiono w r. 1933, przy czym wykonano roboty ziemne na przestrzeni około 12 ha.

W roku 1934 wykonano robót ziemnych na przestrzeni 15,5 ha, a w r. 1936 — na przestrzeni 9,5 ha. Razem wykonano robót ziemnych na przestrzeni 37 ha, obsiano je trawą i uwałowano. Ponadto wybudowano 450 m. b. drogi dojazdowej do lotniska.

Lotnisko w Łomży.

W 1936 r. został zakupiony teren o powierzchni 56 ha, a w 1937 r. sporządzono plany budowy lotniska.

Kierownictwo robót lotniska w Łomży spoczywa w rękach Zarządu Głównego LOPP.

Lądowisko w Bielsku Podlaskim.

Tereny na lądowisko w Bielsku Podlaskim uzyskano na podstawie uchwały Rady Miejskiej miasta Bielsk Podlaski, którą miasto przekazało na własność Okręgu Wojewódzkiego LOPP w Białymstoku obszar 8.8840, reszta terenu o obszarze 7.4524 ha wydzierżawiono od wojska.

Obecnie z powodu braku funduszy i zainteresowania czynników kompetentnych, budowa lądowiska w Bielsku Podlaskim została odłożona na czas późniejszy.

Ogólny wydatek na lotniska za czas obiegły wyraża się w sumie około 300.000 zł.

Budynek administracyjny lotniska Grodno—Karolin.

O. P. L. G.

Młodzież wiejska ćwiczy nakładanie masek przeciwgazowych R. S. C.

Obrona przeciwlotnicza i przeciwgazowa obejmuje szereg działów organizowanych i wykonywanych przez rozmaite czynniki i rozmaitymi środkami.

Dział obrony środkami czynnymi organizuje i przeprowadza wojsko.

Dział obrony przeciwpożarowej organizuje, a w razie potrzeby wykonuje Straż Pożarna.

Dział ratownictwa organizuje Ubezpieczalnia Społeczna i P. C. K.

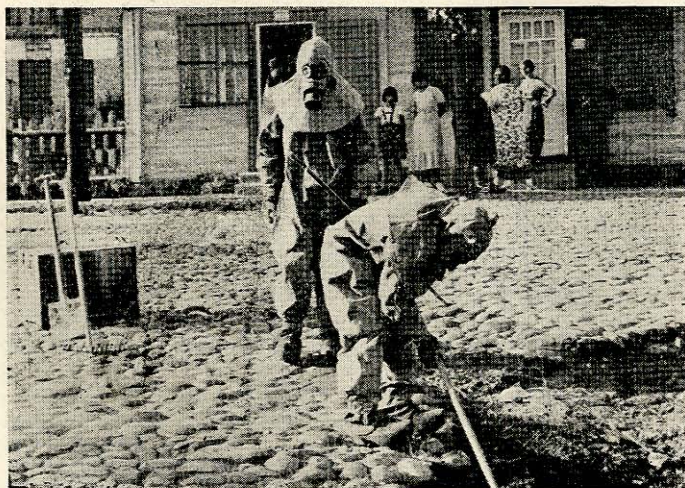
Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej organizuje, szkoli i uświadamia wszystkich obywateli oraz

- Zaopatruje w sprzęt przeciwgazowy i
- Buduje urządzenia ochronne.

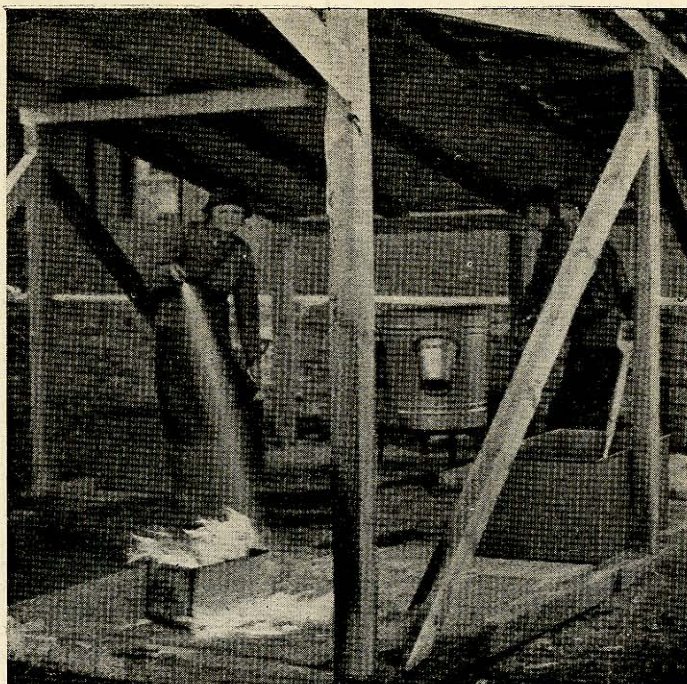
Jeżeli dziedzina lotnictwa, szybownictwa, modelarstwa i spadochroniarstwa obfitują w momenty błyskotliwe, namacalne i pociągające, to dziedzina OPLG jest szarą codziennością, jest ciągłym i trwałym wysiłkiem dokonywanym przez LOPP na rzecz społeczeństwa często niedocenianym.

Mało jest osób wśród społeczeństwa, które potrafią ocenić ten ogrom pracy dokonywanej przez instruktora oplg.

Kadra instruktorska oplg jest szkieletem Ligi. Dobrze zorganizowana w terenie sieć in-

Odkazanie plamy iperytowej na ulicy.

*Fragment pracy służby
opl. przeciwpożarowej.*

struktorska daje gwarancję ciągłości pracy. W końcu 1937 r. na terenie całego Okręgu funkcjonowało już dziesięciu instruktorów rejonowych i obwodowych OPLG. Zorganizowanie tej sieci wymagało dużo pracy, ale wysiłek opłaca się, bo instruktor w terenie jest tym żywym słowem, które dociera do najdalszych zakątków województwa i organizuje społeczeństwo w Kółkach LOPP, a następnie szkoli i uświadamia według ustalonych programów i potrzeb dla obrony Państwa.

Szkolenie obejmuje następujące działy:

a) Szkolenie kadr instruktorskich.

b) Szkolenie referentów oplg.

c) Szkolenie ludności cywilnej.

— Szkolenie kadr instruktorskich odbywa się na kursach kategorijskich OPLG.

— Szkolenie referentów opl. przeprowadza się na specjalnych kursach.

Szkolenie służb obrony przeciwlotniczej odbywa się na kursach dla komendantów bloków (domów) i ich zastępców oraz na kursach specjalnych dla każdej służby z osobna, w zależności od charakteru służb i ich przeznaczenia.

Pochód propagandowy OPLG.

Ćwiczenia drużyny odkażającej.

— Szkolenie ludności cywilnej przeprowadza się na kursach informacyjnych.

Uświadamianie społeczeństwa L. O. P. P. dokonuje przez odczyty, wiece, wykłady, przez wyświetlanie filmów, przezroczy, urządzenie wystaw, pokazów, zawodów, marszy w maskach, wycieczek i całego szeregu innych sposobów, zależnie od sytuacji i potrzeby.

Budowa urządzeń ochronnych obejmuje budowę schronów przeciwgazowych, schronów przeciwbombowych, kąpielisk i innych urządzeń, zależnie od potrzeby. Dotychczas na terenie

całej Rzeczypospolitej wybudowano szereg schronów przeciwgazowych i kąpielisk, by dać możliwość ludności cywilnej zapoznania się z tego rodzaju urządzeniami.

Dotychczas w dziedzinie OPLG na terenie Białostockiego okręgu Wojewódzkiego LOPP wykonano ogromną ilość pracy: przeprowadzono kilkaset kursów OPLG, przeszkolono dziesiątki tysięcy ludzi, wyszkolono komendantów opl bloków (domów), zaopatrzone cały szereg komórek w sprzęt, materiał, podręczniki, instrukcje i t. p. Przeprowadzono ćwiczenia odnośnych służb

Odkazanie pomieszczeń fabrycznych.

i organów opl, współpracując ściśle z władzami Wojskowymi, Administracyjnymi i pokrewnymi organizacjami.

Dorobek Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej na terenie całego Państwa i tutejszego Okręgu jest olbrzymi.

L. O. P. P. z dumą może powiedzieć, że dobrze zasłużyła się przy budowie gmachu Polskiej Mocarstwowej.

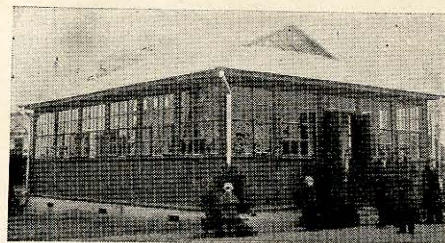
To też każdy obywatel, do którego dotrą te słowa, natychmiast niech uda się do najbliższej placówki L. O. P. P. i spełni swój obowiązek, zapisując się na członka L. O. P. P.

Zaopatrzenie w sprzęt przeciwgazowy wymaga dużego nakładu kapitału i pracy badawczej. Każdy przedmiot przed wypuszczeniem na rynek musi być dokładnie zbadany i wypróbowany przez rzeczoznawców i komórki doświadczalne.

Głównym dostawcą sprzętu OPI.G jest Główna Składnica L. O. P. P. w Warszawie.

W każdym Okręgu istnieje Ośrodek Propagandy i sprzedaży LOPP, a teren kieruje swoje zapotrzebowanie do Obwodów Powiatowych i Miejskich, które ze swej strony przesyłają zapotrzebowanie te do Zarządu Okręgu.

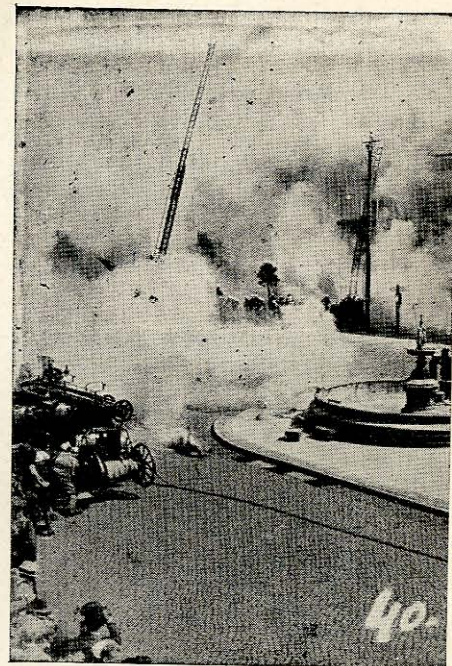
Sprzęt dostarczany w teren jest najwyższej jakości.

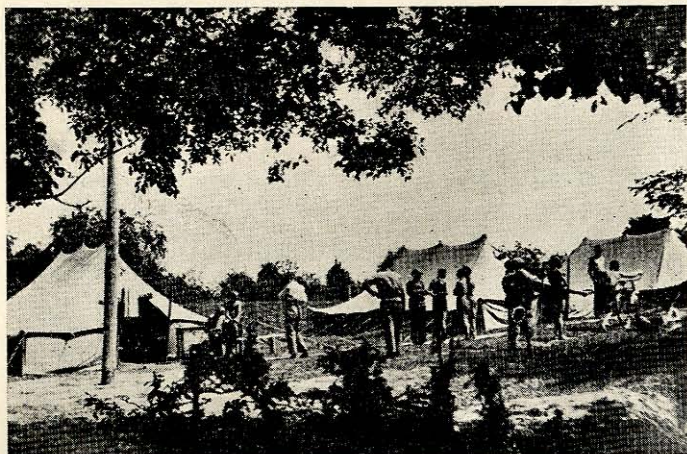
Komora gazowa w Białymstoku, wybudowana ze składek społeczeństwa.

Skutki działania bomby burzącej.

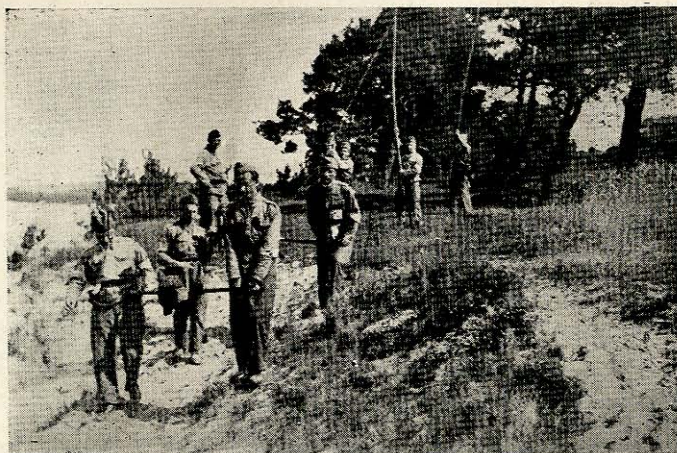
Pokaz pracy straży pożarnej podczas napadu lotniczego.

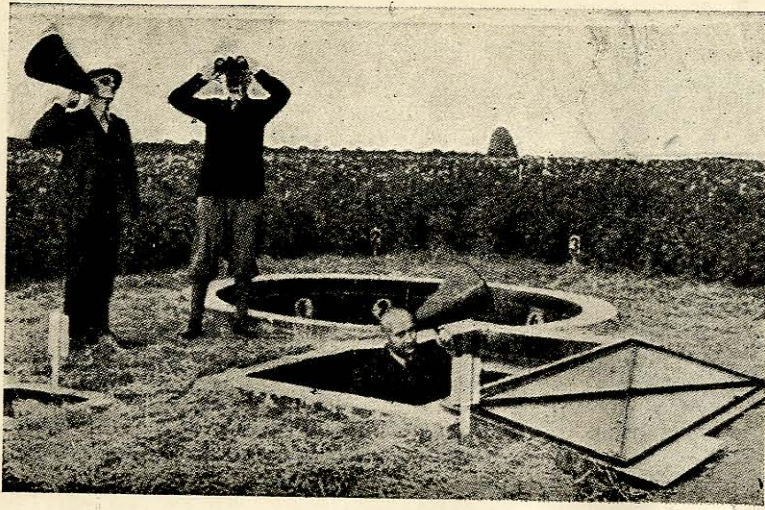
Obóz służby dozorowania.

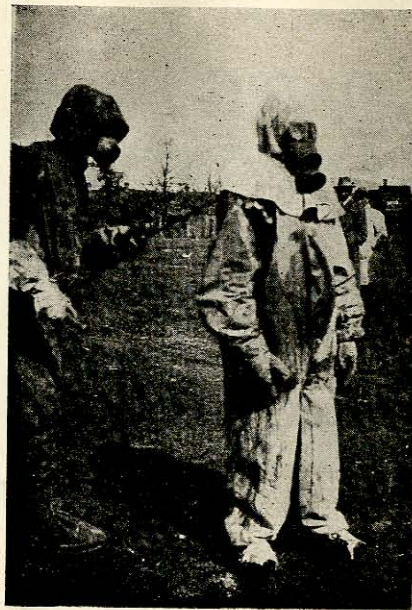
Odkazanie terenu.

*Budowa linii telefonicznej
przez służbę dozorowania.*

*Posterunek podsłuchowy
służby dozorowania.*

*Odkazanie członka
drużyny odkazającej*

*Armata przeciwlotni-
cza na stanowisku.*

P R O P A G A N D A

Fragment z pochodu w czasie Tygodnia LOPP.

Dążąc do osiągnięcia naszego celu nie możemy lekceważyć bardzo ważnego czynnika, jakim jest propaganda.

Dobrze i celowo przeprowadzona propaganda urabia opinię społeczną i jedna dla propagowanych idei zwolenników i przyjaciół.

Przemocnym wpływom przemyślanej propagandy ulegają nawet najoporniejsi.

Niedoceniając znaczenia propagandy może jeśli nie zmniejszyć naszych zamierzeń, to może je w znacznym stopniu uszczuplić, a nawet spacyfic.

Niemcy drogo zapłaciły za lekceważenie znaczenia propagandy—przegraną w wojnie światowej.

Okazuje się, że mało jest mieć armaty i żołnierzy. Trzeba jeszcze mieć duszę tego żołnierza—urobionego obywatela—do swojej dyspozycji.

Po wojnie znaczenie propagandy urasta do pojęcia jakby nowego rodzaju broni, nowego środka walki i to środka bardzo ważnego.

Liga obrony Powietrznej i Przeciwgazowej rozumie potrzebę propagandy i jej wartość docenia. Liga nie szczędzi na ten cel środków i wysiłku.

Największą imprezą propagandową Ligi jest rokrocznie urządzany Tydzień LOPP. W tym czasie LOPP urządza jakby rewię całego swego dorobku. Zdaje przed społeczeństwem rachunek ze swej działalności.

I stwierdzić należy, iż mimo wszystko społeczeństwo nie kwestionowało prac dokonanych i nie odmówiło poparcia i współpracy widząc wysiłek tych, którym w drodze nieprzymuszonego wyboru powierzyło tak ważny dział z dziedziny obrony Kraju.

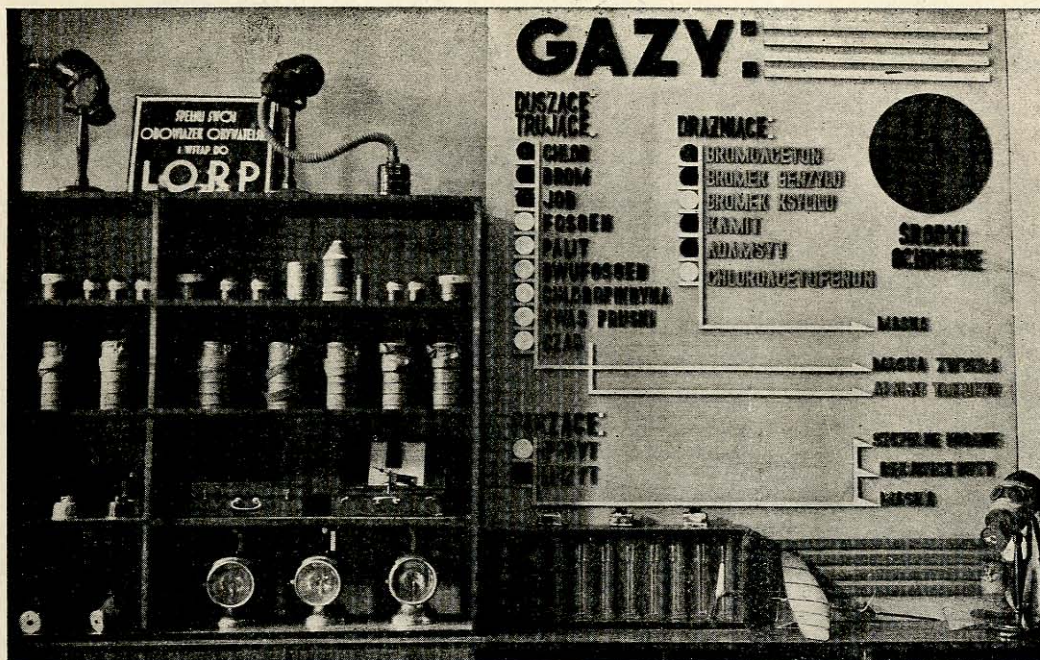
Stałym miejscem propagandy na terenie Okręgu Białostockiego jest Ośrodek Propagandy i Sprzedaży LOPP w Białymstoku, ul. Sienkiewicza 28.

Ośrodek jest otwarty codziennie. Do Ośrodka ma wolny wstęp każdy obywatel. W Ośrodku Propagandy każdy będzie poinformowany o celach i zadaniach LOPP, każdy może zapoznać się z wystawionymi eksponatami i prosić o wyjaśnienia lub demonstrację, a gdy zajdzie potrzeba to udziela się rad i wskazówek z dziedziny obrony przeciwgazowej.

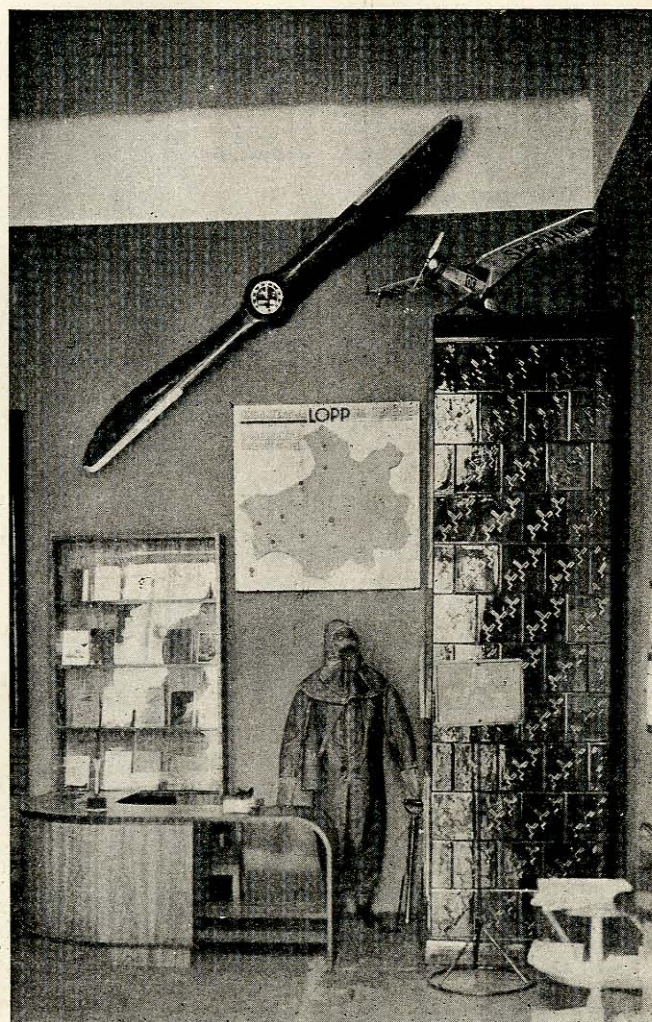
W Ośrodku Propagandy i Sprzedaży można zakupić sprzęt potrzebny do obrony przeciwgazowej i przeciwpożarowej, można też nabywać podręczniki, wskazówki i instrukcje potrzebne do tego celu. W Ośrodku Propagandy są też i materiały modelarskie.

Prócz tych dwóch podstawowych środków propagandy LOPP szerzy swe idee za pomocą wszystkich sposobów dostępnych dla organizacji. A więc wyświetla się filmy propagandowe, fachowe i naukowe na specjalnie do tego celu zakupionym dźwiękowym aparacie kinowym wąskotaśmowym, urządza się wykłady, odczyty, kursy, wiece, wystawy, pokazy, urządza się wycieczki do zwiedzania ciekawych obiektów z dziedziny obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej.

Wogóle wykorzystuje się wszystkie możliwości, by dotrzeć do każdego obywatela, poinformować go o celowości istnienia Ligi i potrzebie zrzeczenia się wszystkich obywateli w tej organizacji, bo L.O.P.P. organizuje obronę przeciwlotniczą i przeciwgazową Kraju.

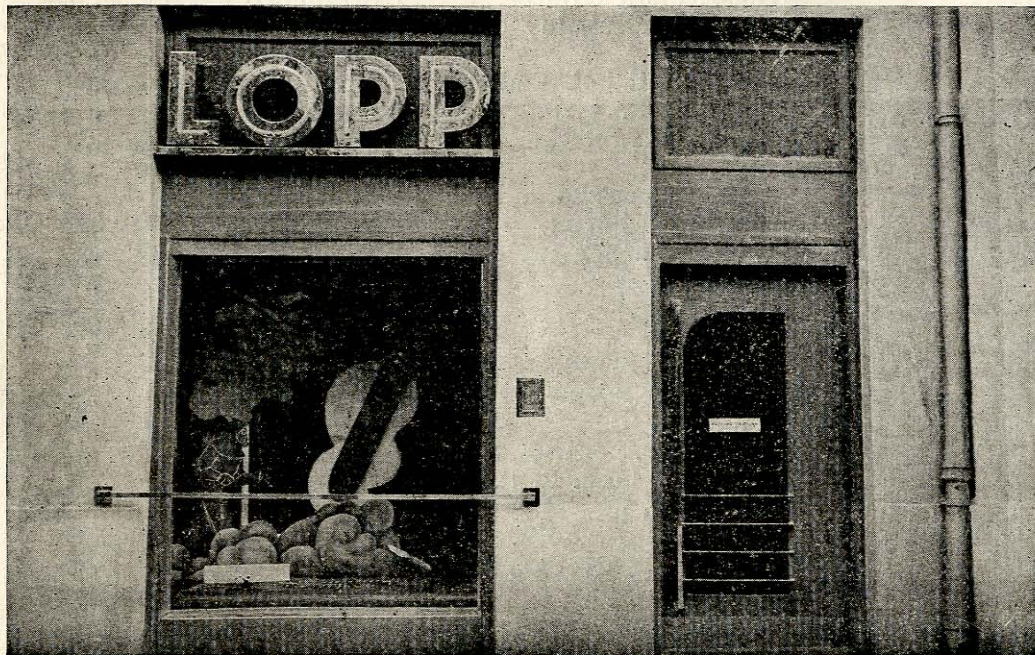

*Fragment wnętrza
Ośrodka Propagandy
L. O. P. P.
w Białymstoku.*

*Fragment wnętrza Ośrodka Pro-
pagandy L.O.P.P. w Białymstoku.*

*Pochód propa-
gandowy w czasie
Tygodnia L.O.P.P.*

*Wejście do Ośrodka
Propagandy LOPP
w Białymstoku.*

**Lista osób odznaczonych Odznaką honorową LOPP za okres
1923—1937 na terenie Białostockiego Okręgu Wojew. LOPP.**

I STOPIEŃ — ODZNAKA ŻŁOTA

L.p.	Nazwisko i imię	Stanowisko	Miejsce zamiesz.	Rok odznacz.
1	Andrzejkiewicz Witold	nacz. Urz. Wojew.	Białystok	1933
2	Głowacki Michał	ppłk.	"	"
3	Kulikowski Franciszek	starosta powiat.	Ostrołęka	"
4	Zyndram-Kościakowski	wojewoda białostocki	Białystok	"
5	Lalicyński Bronisław	ppłk.	Osowiec	"
6	Lewandowski Jan	prezes Sądu Okręg.	Łomża	"
7	Michałowski Stanisław	wicewojewoda	Białystok	"
8	Ś. p. Miciński Stanisław	k-mdt. Pol. Państw.	Grodno	"
9	Miński Ignacy	podkom. P.P.	Białystok	"
10	Neuman Karol	dyr. Lasów Państw.	Łuck	"
11	Sołtan Piotr	sędzia	Białystok	"
12	Szafran Jarosław	ppłk.	Suwałki	"
13	Wolski Stefan	starosta powiat.	Sokółka	"
14	Wysocki Aleksander	dyrektor B-ku Polsk.	Wilno	"
15	Zaczeniuk Józef	inż.	Białystok	"
15	Zembrzusi Władysław	nacz. poczt. i tel.	Bielsk Podl.	"
17	Zacharewicz - Święcicki Stanisław Leopold, em. kpt.	inspektor okr. oplg.	Białystok	"
18	Drożański Józef Miecz.	starosta powiat.	Grodno	1935
19	Dura Aleksy	dyrektor P.A.S.T.	Białystok	"
20	Malinowski Olgierd-Czesław	dr. starosta powiat.	Wołkowysk	1936
21	Marszałek Wojciech	inspektor szkolny	Łomża	"
22	Kaucki Stanisław	starosta powiat	"	1937
23	Łapiński Stefan	dyrektor banku	Warszawa	"

II STOPIEŃ — ODZNAKA SREBRNA

1	Abramowicz Jan	urzęd. Dyr. Lasów Państw.	Białowieża	1933
2	Baczewski Paweł	nacz. Sądu Grodzk.	Szczuczyn	"
3	Bens Edgar	inspektor szkolny	Bielsk Podl.	"
4	Berezowski Witold	inż.	Hajnówka	"
5	Borucki Teodor	pow. kmt. Pol. Państw.	Grodno	"
6	Czechowski Bolesław	adiunkt P. K. P.	Ostrołęka	"
7	Gałaj Wawrzyniec	prezydent miasta	Suwałki	"
8	Gilesko-Lisowski Aleksander	mjr.	"	"
9	Konert Władysław	zast. insp. szkoln.	Białystok	"
10	Kozubski Władysław	em. mjr. burm.	Wołkowysk	"
11	Lewandowski Piotr	kier. tart. państw.	Hajnówka	"
12	Lobman Rafał	adwokat	Grodno	"
13	Łaskiewicz Kazimierz	obywatel	Grodno	"
14	Makarewicz Józef	k-mdt P.P.	Suwałki	"
15	Michciński Bohdan	insp. samorząd.	Augustów	"
16	Misiewicz Józef	insp. urz. ziemsk.	Białystok	"
17	Nowakowski Michał	em. płk.	Drohiczyn	"
18	Nowicki Jan	em. nacz. poczty	Białystok	"
19	Okoński Piotr	kier. IV kom. P. P.	Białystok	"
20	Procakiewicz Jan	z-ca star. powiat.	Wysokie Maz.	"
21	Przyrowski Franciszek	nacz. insp. szkoln.	Suwałki	"
22	Radkiewicz Bolesław	b. nacz. Kasy Skarb.	Bielsk Podl.	"
23	Rancman Szyja	lek. dent.	Augustów	"
24	Sobiński Józef	inż. dyr. szk. rzem.-przem.	Ostrołęka	"
25	Suchowlański Owsiej	wiceprez. miasta Grodno	Grodno	"

L.p.	Nazwisko i imię	Stanowisko	Miejsce zamiesz.	Rok odznac.
26	Szobak Adolf	por. s. s. instr. oplg	Białystok	1933
27	Waynrach Salomon vel Zelman	obywatel	Białystok	"
28	Wycke Zygmunt	inspektor szkolny	Sokółka	"
29	Zalewski Józef	k-mdt. pow. P.P.	Grajewo	"
30	Zasztowt Jan	inż.	Augustów	"
31	Żurkowski Klemens	rolnik	Białystok	"
32	Kierszman Józef	dr. med.	Białystok	1934
33	Świetliński Tadeusz	inż. agr.	Białystok	"
34	Gortatewicz Jerzy	ref. star. grodz.	Sokółka	1935
35	Łappo Józef	ref. wyd. wojsk star.	Grodno	"
36	Niedzwiedzki Michał	ppłk. w st. sp.	Grodno	"
37	Wójcik Edward	ref. wojsk. star. grodz.	Białystok	"
38	Górski Bronisław	mjr. d-ca dyonu	Grodno	1936
39	Kotlarz Paweł	kier. szkoły	Piśle	"
40	Stokowski Bolesław Jan	kier. sekr. prez. Sądu Okr.	Białystok	"
41	Szymański Bolesław	prokurent Tow. Elektr.	"	"
42	Kozłowski Bolesław	prok. Banku Polskiego	"	1937
43	Gorodiszcz Piotr	ks. superint. Misji Barb.	"	"
44	Sykuła Władysław Kajetan	nauczyciel gimn.	Suwałki	"
45	Szabela Józef	insp. samorządowy	Łomża	"
46	Horba Albin	ks. proboszcz	Swisłocz	"

III STOPIEŃ — ODZNAKA BRĄZOWA

1	Aleksandrowicz Rafael	obywatel	Białystok	1933
2	Blum Feliks	plk. rez.	Rajgród	"
3	Bubryk Wiktor	kupiec	Białystok	"
4	Buczek Stanisław	nadleśniczy	Braszewicze	"
5	Chwiedźko Józef	nacz. urz. poczt.	Sokółka	"
6	Czajko Jan	naucz. sem.	Swisłocz	"
7	Czekański Marian	nadleśn. las. państw.	Braszewicze	"
8	Dyczewski Aleksander	naucz. szkół. powsz.	Pijawne Ruskie	"
9	Dygnarowicz Marian	aptekarz	Szczuczyn	"
10	Fedniczuk Piotr	naucz. szkół. powsz.	Goniadz	"
11	Gawędzki Andrzej	ks. dziek. prob.	Grajewo	"
12	Godlewski Jan	instr. okr. oplg	Białystok	"
13	Gofebicki Jan	kanc. gminy	Bargłów	"
14	Górska Stanisława	urzęd. Magistr.	Wołkowysk	"
15	Jankowski Józef	ref. star. pow.	"	"
16	Jakiel Stanisław	kier. szkół. powsz.	Suchowola	"
17	Jarzębowicz Waclaw	sekr. gminy	w. Krużki	"
18	Juchniewicz Tomasz	insp. sam. pow.	Wołkowysk	"
19	Kamińska Maria	lek. dent.	Hajnówka	"
20	Kamiński Hubert	naucz. państw. sem. naucz.	Augustów	"
21	Kluz Tadeusz Karol	naucz. szk. powsz.	Goniadz	"
22	Knobelsdorf Napoleon	"	Sokółka	"
23	Kościak Bronisław	nacz. urzędu P. T.	Grajewo	"
24	Krawcewicz Bolesław	nacz. kanc. star. pow.	Wołkowysk	"
25	Krawczyk Stefan	nacz. szk. powsz.	Piątnica	"
26	Książko Józef	sekretarz gminy	Krasnopol	"
27	Kuberski Jan	ref. star. pow.	Ostrołęka	"
28	Jankowski Władysław	adj. adm. star.	Grajewo	"
29	Łaszkiwicz Stanisław	stud. S.G.G.W.	Wołkowysk	"
30	Maciesza Stefan	kier. szkoły	Izabelin	"
31	Malibo Władysław	leśniczy	Klin	"
32	Marecki Ferdynand	kier. szkoły	Supraśl	"
33	Nowocien Benedykt	ref. sejmiku	Bielsk-Podl.	"
34	Ogłaza Marian	agronom	Wołkowysk	"

L.p.	Nazwisko i imię	Stanowisko	Miejsce zamiesz.	Rok odznac.
35	Pampuch Bolesław	instr. obwodowy oplg	Białystok	1933
36	Piotrowski Gustaw	sekretarz Magistratu	Sejny	"
37	Powroźniak Władysław	urzęd. Dyr. Las. Państw.	Białowieża	"
38	Rogalski Eugeniusz Juliusz	sekretarz gminy	Tartak	"
39	Sadowski Stanisław Franc.	insp. szpit.	Łomża	"
40	Sietczyński Antoni	kier. ag. poczt.	Boćki	"
41	Skabowski Waclaw	pomoc. urzęd. gm.	Kolnica	"
42	Snitko Konstanty	instr. rejon. oplg	Białystok	"
43	Sobolewski Wincenty	nauucz. szkoły powsz.	Grabowo	"
44	Stolz Alfons	dr. med.	Dąbrowa	"
45	Schwalb Oskar	nauuczyciel	Druskieniki	"
46	Szymański Stanisław	buchalter	Wołkowysk	"
47	Wójcikiewicz Ludwik	z-ca insp. szk.	Suchowola	"
48	Wojnarowski Zygmunt	nauucz. szk. powsz	Sopoćkinie	"
49	Wojownik Marek Ferdynand	obywatel	Grodno	"
50	Wolejko Kazimierz	dr med.	Nowy Dwór	"
51	Woźniak Zygmunt	urzęd. Dyr. Lasów Państw.	Białowieża	"
52	Zarembianka Helena	nauuczycielka	Suwałki	"
53	Żepij Jan	nauucz. szk. powsz.	Brańsk	"
54	Gołębiowski Ryszard	nacz. wydz. finans. Magistr.	Białystok	1934
55	Jachimowski Michał	urz. Dyr. Lasów Państw.	Białowieża	"
56	Popkowski Wincenty	sędzia	Grodno	"
57	Skrzeczanowski Stanisław	referent starostwa	Ostrów Mazow.	"
58	Stolarczykowa Józefa	nauuczycielka	Janów	"
59	Bafia Franciszek	kierownik nadleśn.	Gródek	1935
60	Białous Piotr	rolnik	Korycin	"
61	Klimowicz Elias	rolnik	Grzybowski	"
62	Kuźmicki Witold	ks. proboszcz	Zabłudów	"
63	Możejko Michał	urzęd. państw.	Sokółka	"
64	Nowicki Stanisław	kier. dz. egzek. Magistr.	Suwałki	"
65	Pichlerówna Halina	sekret.	Białystok	"
66	Wojnowski Ryszard-Jerzy	instr. modelarni	Grodno	"
67	Aluszyk Stanisław	sekr. zarz. gm.	Kuźnica	1936
68	Błachowski Roman Ludwik	ref. starostwa	Bielsk Podl.	"
69	Brzozowska Maria	kier. szkoły	Korycin	"
70	Grenda Paweł	kier. piekarni	Supraśl	"
71	Łogosz Włodzimierz	kapitan W. P.	Sokółka	"
72	Łubkowski Tadeusz	techn. drog. Urz. Woj.	Białystok	"
73	Moniuszko Józef	urz. państw.	Sokółka	"
74	Neumark Herc	inż. przedst. Forda	Białystok	"
75	Odlanicka-Poczobut Jadwiga	rolniczka	Izabelin	"
76	Przytuła Michał	kier. szk. powsz.	Supraśl	"
77	Srzedziński Edward	urz. wydz. wojsk. st. gr.	Białystok	"
78	Szpaliński Władysław	sekr. zarz. tartaku	Płociczno	"
79	Czechowski Teodor	st. przodownik P.P.	Goniadz	1937
80	Gutowski Franciszek	nauuczyciel	Mścibów	"
81	Jaworski Stanisław	insp. samorząd.	Bielsk Podl.	"
82	Kasiukiewicz Aleksander	skarbnik Zarz. Miejsk.	Sokółka	"
83	Kozieradzki Aleksander	wójt	Hołynka	"
84	Łapiński Stanisław	urzęd. państw.	Łapy	"
85	Martynelis Franciszek	sekr. zarz. gminnego	Sokółka	"
86	Pawłowski Władysław	sekr. zarz. gminnego	Marcinkańce	"
87	Piotrowski Waclaw Wiencz.	burmistrz	Skidel	"
88	Przewłocki Stefan	sędzia	Krynki	"
89	Romanowicz Kazimierz	buchalter	Białystok	"
90	Romanowski Konstanty	aptekarz	Łapy	"
91	Rynkiewicz Albin	urzęd. państw.	Białystok	"
92	Suchodolski Jan	nacz. Urz. Poczt.	Porzecze	"
93	Sztachelski Waclaw	urzęd. państw.	Białystok	"

**Lista osób odznaczonych „Dyplomami za zasługi dla LOPP”
w roku 1936 i 1937.**

L.p.	Nr. dyplomu	Nazwisko i imię	Stanowisko	Miejsce zamieszkania
W 1936 r.				
Z terenu Obwodu Powiat. LOPP Białystok				
1	12-63	Łapiński Walerian	st. przod. Pol. Państw.	Białystok
2	12-64	Siwak Jan	kier. szkoły powsz.	Krypno
3	12-65	Kossakowski Władysław	urzędnik Banku Polskiego	Białystok
4	12-66	Serwatko Julian	mierniczy	Choroszcz
5	12-67	Serwatko Maria	mgr farm.	Choroszcz
6	12-68	Sztachelski Waclaw	urzędnik starostwa pow.	Białystok
7	12-69	Tworkowska Felicja	nauczycielk. szkoły powsz.	Michałow
8	12-70	Tworkowski Alfons	„ „ „	„
9	12-71	Matejczyk Aleksander	urzędnik Zarządu Miejsk.	Białystok
10	12-72	Singer Tadeusz	urzędnik Urzędu Wojew.	„
11	12-73	Szkoła powsz. Nr. 5 Białystok	„ „ „	„
12	12-81	Domagała Zygmunt	nadleśniczy	Przewalanka
13	12-82	Piontek Piotr	urzędnik starostwa pow.	Białystok
14	12-83	Lewandowski Stanisław	st. posterunkowy	„
Z terenu Obwodu Powiat. LOPP Bielsk Podlaski				
15	12-41	Januszkiewicz Żelisław	starosta powiatowy	Bielsk Podlaski
16	12-42	Niedzielski Mieczysław	dyrektor K.K.O.	„ „
17	12-43	Nowocień Benedykt	ref. bud. Pow. Zarz. Drog.	„ „
18	12-44	Berezowski Witold	inż. dyr. Zakł. Chem.	Hajnówka
19	12-45	Narbutt Gustaw	wójt gminy	Milejczyce
20	12-46	Czarnożyński Adam	k-mdt Policji Państwowej	Bielsk Podlaski
21	12-47	Żepij Jan	kierownik szkoły powsz.	Brańsk
22	12-48	Nowakowski Michał	plk. w st. sp.	Drohiczyn
23	12-49	Tworkowski Jan	dr. med.	Bielsk Podlaski
24	12-50	Lankau Mieczysław	burmistrz	Siemiatycze
25	12-51	ks. Wiszniewski Włodzimierz	proboszcz par. prawosł.	Orla
26	12-52	ks. Olszewski Ludwik	prefekt gimnazjum	Bielsk Podlaski
Z terenu Obwodu Powiat. LOPP Grodno				
27	12-53	Żaboklicki Antoni	adwokat	Grodno
28	12-54	Mysłicki Waclaw	dyr. gimn. P.M.S.	„
29	12-55	Suchodolski Jan	urz. agencji poczt.	Porzecze
30	12-56	Grodzieński Chaim	kupiec	„
31	12-57	Pierzyńska Eleonora	naucz. szk. powsz.	Gudźwicz
32	12-58	Borewiczowa Waleria	„ „ „	Kaplica Mała
33	12-59	Bielówna Eleonora	„ „ „ Nr. 2	Grodno
34	12-60	Okońska Helena	biural. Obwodu LOPP	„
35	12-61	Okoński Waclaw	„ „ „ „	„
36	12-62	Głonek Franciszek	urzęd. zarz. gm.	Łasza
37	12-74	Miejscowe Koło LOPP przy	Państw. Fabr. Wyr. Tyton.	Grodno
38	12-75	Olant Piotr	naucz. szkoły powsz.	Hołynka
39	12-76	Miejscowe Koło LOPP	Pol. P. pow. grodzieńskiego	„
40	12-77	„ „ „	przy Sądzie Okręgowym	Grodno
41	12-78	Koło Szkolne LOPP	prywat. szk. p. S. S. Nazaretanek	„
42	12-79	„ „ „	państw. gimn. żeńskie	„
43	12-80	„ „ „	szk. powsz. w Pieślach, g. Indura	„

L. p.	Nr dyplomu	Nazwisko i imię	Stanowisko	Miejsce zamieszk.
Z terenu Obwodu Powiat. LOPP Lomża				
44	12— 1	Łada Bronisław	płk. emeryt.	Łomża
45	12— 2	Miński Ludwik	"	"
46	12— 3	Wróblewska Wanda	obywatelka	"
47	12— 4	Nowiński Franciszek	buchalter wydz. pow.	"
48	12— 5	Mazurówna Helena	naucz. szk. Nr. 6	"
49	12— 6	Cukierbraum Zofia	" " Nr. 7	"
50	12— 7	Dzwonkowska Wanda	biuralistka prokurat.	"
51	12— 8	Wilamowski Lazar	właściciel księgarni	Zambrów
52	12— 9	Skarżyński Bronisław	naucz. szk. powsz.	Jedwabne
53	12—10	Pawelczyk Józef	sekretarz gminy	Kołaki
54	12—11	Łukasiewicz Bronisław	" "	Długoborz
55	12—12	Brzozowski Józef	emeryt	Łomżyca
56	12—13	Dardziński Eugeniusz	nauczyciel	Puchały
57	12—14	ks. Łuba Franciszek	proboszcz	Miastkowo
58	12—15	Grabowski Władysław	nauczyciel	Rogienica
59	12—16	Janicki Wincenty	lekarz	Śniadowo
60	12—17	Lejdo Aleksander	organista	Rutki
61	12—18	Blum Rajmund	lekarz w Bożejewie	Wizna
62	12—19	Kłossowski Władysław	nauczyciel	Łomżyca
63	12—20	Dębek Andrzej	sekretarz gminy	Szumowo
64	12—21	Chajęcki Stanisław	organista	Szczepankowo
65	12—22	Bajczewski Franciszek	dependent	Kolno
66	12—23	Karwowski Hieronim	pomocn. sekr. gminy	Czerwone
Z terenu Obwodu Powiat. LOPP Ostrów Mazow.				
67	12—31	Szkoła Podchorążych Piechoty w Ostrowi Mazowieckiej		
Z terenu Obwodu Powiat. LOPP Suwałki				
68	12—24	Żbikowski Władysław	dr med.	Suwałki
69	12—25	Hołotka Franciszek, mgr. pr.	urzędnik starostwa	Sokółka
70	12—26	Wasilewski Antoni	st. sierżant	Suwałki
71	12—27	Płaski Stanisław	pomocn. sekr. zarz. gm.	Krasnopol
72	12—28	Pietraszewski Jan	urzędnik Kasy Stefczyka	Sejny
Z terenu Obwodu Powiat. LOPP Wołkowysk				
73	12—32	Kozubska Olga	obywatelka	Wołkowysk
74	12—33	Olszak Antoni	urzędn. Zarz. Miejsk.	"
75	12—34	ks. Horba Albin	proboszcz	Swiśtocz
76	12—35	Miszkiński Jankiel-Chaim	rabin	"
77	12—36	Swidowa Władysława	urzędn. wydz. powiat.	Wołkowysk
78	12—37	Milewski Zygmunt	instr. pożarniczy	"
79	12—38	Mordasiewiczowa Anna	obywatelka	"
80	12—39	Maciesza Stefan	nauczyciel	Izabelin
81	12—40	Gutowski Franciszek	"	Mosuszyn
Z terenu Obwodu Powiat. LOPP Wysokie Mazow.				
82	12—29	Romanowski Konstanty	właściciel apteki	Łapy
83	12—30	Łapiński Stanisław	urzędn. Urz. Wojew.	Białystok

L. p.	Nr dyplomu	Nazwisko i imię	Stanowisko	Miejsce zamiesz.
W 1937 r.				
Z terenu Obwodu Dyrekcyjnego L. O. P. P. Białowieża.				
1	12-1	Frankiewicz Kazimierz	nauczyciel	Białowieża
2	12-2	Jasiński Roman	leśniczy	"
3	12-3	Związek Strzelecki	organizacja	"
4	12-4	Zdarzył Rudolf	kier. szk. powsz.	"
Z terenu Obwodu Powiat. L. O. P. P. Białystok.				
5	12-5	Grzędziński Zygmunt	nauczyciel	Choroszcz
6	12-6	Morawski Józef	magazynier	"
7	12-7	ks. Fajans Józef	wikary	Białystok
8	12-8	Klonowski Jakób	naczelnik poczty	Knyszyn
9	12-9	Mackiewicz Aleksander	urzędnik	Białystok
10	12-10	Mychajłyczenko Aleksander	obywatel	"
11	12-11	Szwarc Aleksander	asystent poczt.	"
12	12-12	Sidoreczuk Jan	instr. ośw.	Osowiec
13	12-13	Tabaka Wojciech	st. sierż.	"
14	12-14	Zaborowski Michał	st. sierż.	"
15	12-15	Szwakop Franciszek	nauczyciel	"
16	12-16	Czejłydko Izydor	sekretarz gm.	Goniądz
17	12-17	Łykus Jan	st. post. P. P.	"
18	12-18	Tarasiewicz Monika	urzędniczka	Białystok
19	12-19	Magaliń Borys	dr. med.	Jasionówka
20	12-20	Widmański Henryk	mgr. farm.	Białystok
21	12-21	Królewski Józef	sierż. lotn.	"
22	12-22	Janiszewski Kazimierz		"
Z terenu Obwodu Powiat. L. O. P. P. Bielsk Podl.				
23	12-23	Rudowski Teodor	nacz. poczty	Bielsk Podl.
24	12-24	Radwański Jan	inspektor szkolny	"
25	12-25	Radkiewicz Michał	urz. wydz. pow.	"
26	12-27	Samsel Waclaw	kier. kanc. star.	"
27	12-28	Zalewski Edward	sekretarz gm.	Wyszki
28	12-29	Koło Policyjne LOPP Nr 7	organizacje	Bielsk Podl.
29	12-30	Koło Miejskie LOPP	" "	Ciechanowiec
30	12-31	Koło Gminne LOPP	" "	Siemiatycze
31	12-32	Koło Szkolne LOPP przy gimn. diec.	" "	Drohiczyn n/B.
32	12-33	Korzeniecki Jan	rolnik	w. Żałoćki, gm. Boćki
Z terenu Obwodu Powiat. L. O. P. P. Grajewo.				
33	12-34	Janoszewski Czesław	nauczyciel	w. Tajno
34	12-35	Lenkowski Aleksander	wójt gm.	w. Dreństwo
35	12-36	Kalwejt Henryk	" "	Radziłów
36	12-37	ks. Pęski Andrzej	proboszcz	Lachowo
37	12-38	Dąbrowski Leon	sekretarz gm.	Szczuczyn
38	12-39	Tatarowski Feliks	rotmistrz W.P.	Grajewo
39	12-40	Szymański Marian	nauczyciel	Rajgród
40	12-41	Zawadzki Wincenty	wójt gminy	w. Klimaszewnica
41	12-42	Piwowarski Stanisław	ref. Zarz. Miejsk.	Grajewo
42	12-43	Derecki Stanisław	urzędnik gminy	"
Z terenu Obwodu Powiat. L. O. P. P. Ostrów Mazow.				
43	12-66	Koło LOPP Pracowników Miejskich	organizacja	Ostrów Maz.
44	11-67	Koło Miejscowe LOPP	" "	Malkinia

L.p.	Nr. dyplomu	Nazwisko i imię	Stanowisko	Miejsce zamiesz.
Z terenu Obwodu Powiat. L. O. P. P. Grodno.				
45	12-44	Piotrowski Wacław	burmistrz	Skidel
46	12-45	Przewłocki Stefan	sędzia	Krynki
47	12-46	Szota Władysław	wójt gm. Łasza	Kwasówka
48	12-47	Faykowski Franciszek	nauczyciel	Wolpa
49	12-48	Tołkacz Eugeniusz	biuralista	Grodno
50	12-49	Bassel Adolf	kier. lombardu miejsk.	"
51	12-50	Fruchterman Ozjasz	nauczyciel	"
52	12-51	Kriczi Adolf	nauczyciel	Wiercielizki
53	12-52	Wołoszyn Andrzej	st. sierżant	Grodno
54	12-53	Komenda Miejsk. Zawod. Straży Pożarnej	organizacja	"
55	12-54	Szemisówna Janina	biuralistka	"
56	12-55	Kutniewska Stanisława		"
Z terenu Obwodu Powiat. L. O. P. P. Łomża.				
57	12-56	Hamm August	urzędnik	Łomża
58	12-57	Żywno Maria	instr. pomocn.	"
59	12-58	Lipa Bławat Leonard	redaktor	"
60	12-59	Hetmanek Rudolf	sekretarz gm.	Nowogród
61	12-60	Rutkowski Paweł	wójt gm.	Szumowo
62	12-61	Ogrodnik Hipolit	sekretarz gm.	Miastkowo
63	12-62	Turowicz Wacław	sekretarz gm.	Czerwone
64	12-63	Targoński Piotr	wójt gminy	Chlebotki
65	12-64	Raczyński Stanisław	sekretarz gminy	Stawiski
66	12-65	Zarośliński Aleksander	nauczyciel	Łomża
Z terenu Obwodu Powiat. L. O. P. P. Sokółka.				
67	12-68	Starostwo Powiatowe	urząd	Sokółka
68	12-69	Zarząd Miejski	"	"
69	12-70	Zarząd Gminy	"	"
70	12-71	Szkoła Powszechna Nr. 2	szkoła	"
71	12-72	Dankowa Jadwiga	nauczycielka	"
72	12-73	ks. dr Kuźmicki Witold	ks. proboszcz	Dąbrowa
73	12-74	Majzner Feliks	ziemianin	Siderka
74	12-75	Kamiński Władysław	wójt gminy	Kuźnica
75	12-76	Dziedzicki Antoni	rejent	Sokółka
76	12-77	Katolickie Stow. Młodzieży	stowarzyszenie	Kamionka Stara
Z terenu Obwodu Powiat. L. O. P. P. Suwałki.				
77	12-78	Szkorupij Zachariasz	urzędnik tart.	Płociczno
78	12-79	Wędołowski Eugeniusz	robotnik tart.	"
79	12-80	Orłowski Józef	urzęd. gm.	Wiżajny
80	12-81	Tyczkowski Bolesław	obywatel	Suwałki
81	12-82	Bujanowski Piotr	przodownik P. P.	"
82	12-83	Koło LOPP szkoły powsz. Nr 2	organizacja	"
83	12-84	Jasińska Jadwiga	uczenica	"
Z terenu Obwodu Powiat. L. O. P. P. Wołkowysk.				
84	12-85	Babicka Jadwiga	nauczycielka	Wołkowysk
85	12-86	Webel Witold	wójt gm.	Roś
86	12-87	Dudziński Jan	nadleśniczy	Mioduchowo
87	12-88	Panasik Aleksander	wójt gminy	Zelwa
88	12-89	Wiatr Antoni	wójt gminy	Międzyrzec
89	12-90	Zarząd Miasta	urząd	Swisłocz
90	12-91	Zespół nauczycieli	zespół	Jałówka
91	12-92	Szkoła powszechna żeńska	szkoła	Wołkowysk Centr.

OŚRODEK PROPAGANDY
BIAŁOSTOCKIEGO OKRĘGU
WOJEWÓDZKIEGO L. O. P. P.

BIAŁYSTOK

ul. Sienkiewicza Nr. 28-a

Telefon 10-84.

DOSTARCZA NA ZAMÓWIENIE:

Sprzęt o.p.l.g. — Sprzęt modelarski. — Materiały modelarskie. Materiały do pozorowania środków używanych do napadu. — Podręczniki z dziedziny o.p.l.g., lotnictwa, modelarstwa, szybownictwa, spadochroniarstwa.

Oraz udziela wszelkich porad i informacji
w sprawach związanych z o. p. l.

Adresy biur Zarządów Obwodów L.O.P.P.

1. Obwód Powiatowy L.O.P.P. — Augustów, ul. 3-go Maja Nr. 30.
2. Obwód Dyrekcyjny L.O.P.P. — Białowieża, ul. Orlicz Dreszera Nr. 5-a Dz. I, telefon Dyrekcji Lasów Państw. Nr. 2.
3. Obwód Miejski L.O.P.P. — Białystok, ul. Sienkiewicza 28-a, tel. 10-84.
4. Obwód Powiatowy L.O.P.P. — Białystok, ul. Sienkiewicza Nr. 28-a, gmach Starostwa Powiatowego, telefon 65.
5. Obwód Powiatowy L.O.P.P. — Bielsk Podlaski, ul. Mickiewicza Nr. 28.
6. Obwód Powiatowy L.O.P.P. — Grajewo, ul. Rydza Śmigłego, gmach Starostwa.
7. Obwód Powiatowy L.O.P.P. — Grodno, ul. Orzeszkowej Nr. 30, telefon 21.
8. Obwód Powiatowy L.O.P.P. — Łomża, ul. 3-go Maja Nr. 2, gmach Starostwa.
9. Obwód Powiatowy L.O.P.P. — Ostrołęka, Plac 3-go Maja Nr. 3, telefon 20.
10. Obwód Powiatowy L.O.P.P. — Ostrów Mazowiecka, gmach Starostwa.
11. Obwód Powiatowy L.O.P.P. — Sokółka, ul. Marszałka Piłsudskiego Nr. 37, gmach Starostwa, telefon 16.
12. Obwód Powiatowy L.O.P.P. — Suwałki, ul. Kościuszki Nr. 45, telefon Inspektoratu Szkolnego.
13. Obwód Powiatowy L.O.P.P. — Wołkowysk, ul. Pierackiego 10, tel. Starostwa.
14. Obwód Powiatowy L.O.P.P. — Wysokie Mazowieckie, ul. Rynek 11 Listopada, telefon Starostwa.

Biura Obwodów przyjmują zapisy na członków L. O. P. P.

Udzielają szczegółowych informacji dotyczących: spraw L. O. P. P., organizacji kursów oplg, organizacji opl bloków domów, komendantom opl bloków domów i dla ludności cywilnej w sprawach opl.

Przyjmują zamówienia na: sprzęt oplg, materiały do pozorowania, pomoce naukowe, sprzęt i materiał modelarski i t. p.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POW. BIAŁOSTOCKIEGO

ul. Br. Pierackiego 1. ————— Założona w 1925 roku.

Kapitał zakładowy Zł. 50.000.—

Kapitał rezerwowy „ 105.572-14 gr.

12.215 kont oszczędnościowych. — 800 skarbonek w obiegu.

Wkłady i czekowe rachunki na 24 lutego 1938 roku,

Zł. 2.412.840-99 gr.

Za całość i bezpieczeństwo wkładów odpowiada Białostocki Związek
Komunalny (8 miast i 12 gmin) całym swoim majątkiem i dochodami.

POSIADA: Rachunek żyrowy w Banku Polskim w Białymstoku.

Rachunek czekowy w Banku Gospodarstwa Krajowego w Białymstoku.

Rachunek czekowy w Polskim Banku Komunalnym w Warszawie.

Konto czekowe w P. K. O. Nr. 51.164.

Telefony 700, 4-12.

Skrytka pocztowa Nr. 105.

Towarzystwo Białostockiej Manufaktury

EUGENJUSZ BECKER i S-ka

SPÓŁKA AKCYJNA

BIAŁYSTOK, Ś-to JAŃSKA 15.

Rachunek Żyrowy w Banku Polskim w Białymstoku

„ Czekowy w Banku Gosp. Kraj. w Białymstoku

„ w Banku Zw. Sp. Zarobk, S. A., Oddział w Wilnie.

„ w Banku Dyskontowym Warszawskim, S. A., w Warszawie.

Konto Czekowe w P. K. O. Warszawa Nr. 67.290.

Adres telegr.: „JEDWAB“ Białystok. Telefony: Centrala 2-79, Dyrekcja 14-06.

P L U S Z E

VELVETY

GENUA CORDY

AKSAMITY

VELVETONY

COTIKI

BIBRETY

VEL. TRANSPARENTY

SKŁADY KONSYGNACYJNE:

Warszawa, Tłomackie Nr. 1.

Łódź, Piotrkowska 109.

Lwów, Kazimierza Wielk. 16.

Poznań, Wielka 26.

Kraków, Dietla 53.

Równe, Poniatowskiego 54.

W. Ms. Gdańsk, Jopengasse 25-26 I.

Białostockie
Towarzystwo Elektryczności
w Białymstoku
Spółka Akcyjna

ADRES TELEGRAFICZNY — ELEKTROWNIA

Telefony } Gabinet dyrektora 49.
 } Ogólny 3-91.

LIGNOZA

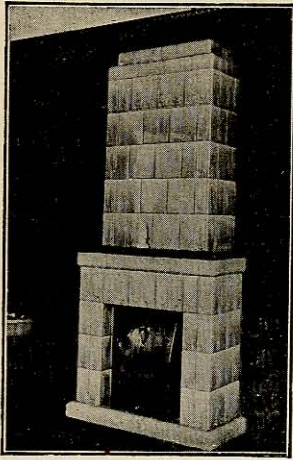
SPÓŁKA AKCYJNA

K A T O W I C E

UL. DWORCOWA 13.

::: TELEFON 339-81. :::

Artykuły pirotechniczne
dla celów szkoleniowych
O. P. L. i O. P. - Poż.
widowiskowe i t. p.

ZAKŁADY
CERAMICZNE

JANA KUCHARSKIEGO Synowie

SPÓŁKA JAWNA

BIAŁYSTOK
Grunwaldzka 41.

Tel. 11-98.

KAFLE — „BUDOWA PIECÓW” — POLEWA

FABRYKA SUKNA

**J. Kołodziański, M. Surawicz
i J. Guldin**

Białystok, Nowy Świat 16, telefon 7-83

FABRYKA WATOLINY

A. J. SIELECKI

BIAŁYSTOK, UL. OGRODOWA 7.

TELEFON 9-77.

SUPRAŚLSKA SUKIENNA
MANUFATURA

„S. H. CYTRON”

Spółka Akcyjna

ZARZĄD W BIAŁYMSTOKU

Chrześcijański Magazyn

Galanterii Wykwintnej
damskiej i męskiej

„windsor”

Białystok, Sienkiewicza 6

Fabryka Watoliny „ENERGIA”

I. Hurwicz i C. Grynberg

BIAŁYSTOK, UL. JUROWIECKA Nr. 14.

PRZEMYSŁ LEŚNY

MOZES ROZENTAL

wł. DAWID ROZENTAL

BIAŁYSTOK, UL. BR. PIERACKIEGO 67/1, TEL. 3-28.

JAKÓB MAREJN

G A R B A R N I A
B I A Ł Y S T O K
Ul. Żelazna Nr. 19.
T e l e f o n 4-69.

Bracia Białostoccy

Spółka Jawna

Fabryka skór w Zabłudowie
Białystok, Jurowiecka 31.

FABRYKA KOCÓW, PLEDÓW i SUKNA

L. Wysocki i Synowie

Spółka Jawna

Centrala: Białystok, ul. Marsz. Piłsudskiego 28, telef. 7-14.

Filia: Kraków, ul. Krakowska 5. telef. 154-85.

Dostawy dla instytucji państwowych i komunalnych.

Eksport do wszystkich krajów.

FABRYKA SUKNA i KOŁDER

B. Polaka Synowie

B I A Ł Y S T O K,
Firma istnieje od 1873 r.

Fabryka Sukna i Koców

N. Rubin i I. Knyszyński

Spółka Jawna

B I A Ł Y S T O K
Nowy Świat Nr. 20.

„METAL POLSKI”

JAN BOROWICZ

Białystok, Ryn. Kościuszki 15.
Tel. 50.

Fabryka Sukna i Kołder

IZRAEL D. SZPIRO

Białystok, Sienkiewicza 42.

FABRYKA SUKNA

A. L. SZMIDT i S-wie

Spółka jawna
BIAŁYSTOK, TELEFON 7-65.

Fabryka Sukna

B. Gorfajn

B I A Ł Y S T O K,
Nowy Świat 12.

FABRYKA SKÓR
Ch. Bekker i Synowie

BIAŁYSTOK
Spółka jawna

Wszelkie skóry garbowania roślinnego, chromy, welury i lakiery.

Bracia M. A. Zylberblat

BIAŁYSTOK,
Ś-to Jańska Nr. 13.

Fabryka Sukna

Riwkind Abram i Syn

Białystok, ul. Pierackiego 59a.

FABRYKA SUKNA
H. Mieżerycki i N. Uszakow

Białystok, Nowy Świat 7.
Tel. 4-53 i 15-53.

„A. Knyszyński i Syn“

Wyrób sukna i koców
Białystok, Nowy Świat 10.

Fabryka sukna
A. Sokół i J. Zylberfenig

BIAŁYSTOK, Sienkiewicza 44.

Telefon biura: 1-25, 8-25, — fabryki: 45, 68.

B. Kapłan i Ch. Lipszyc

FABRYKA SUKNA
W BIAŁYMSTOKU
Spółka jawna

R. Orłowski, B. Kane i S-ka

BIAŁYSTOK
Nowy Świat 9.

FABRYKA SUKNA
M. D. GOLDMAN

BIAŁYSTOK, NOWY ŚWIAT 24,

DRUK „LECHIA” W BIAŁYMSTOKU
RYNEK KOŚCIUSZKI 15, TEL. 6-11.
